БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 211 (19.287). ● 1985 йил 14 сентябрь, шанба ● Баҳоси 3 тийин.

● КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик!

МАШИНА ТЕРИМИ — ИШИМИЗНИНГ УНУМИ!

● КПСС XXVII съезди шарафига бошланган зарбдор ўн кунликларнинг ўн иккинчи ўн кунлиги давом этмоқда

● Ҳосилни 27 иш кунида териб олиш ҳаракатини авж олдирайлик!

● «Зангори кема»ларга — кенг иш фронти.

XXVII МАТБУОТ МАРКАЗИ *ХАБАР ҚИЛАДИ*

Суворийлар пахтазорда

◆ САМАРҚАНД. Пахтачи районидаги «Пахтакор» колхози пахтазорларига «зангори кема»лар чиқди. Областда биринчи бўлиб бу хўжаликда машина терими бошланди. Ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йили ҳосилини машинада териб бериш ҳуқуқи энг яхши механизаторлар — Ислом Тўраев ва Аслон Сафаровларга берилди. Йиғим-теримнинг дастлабки кунидаёқ уларнинг ҳар бири агрегатлардан 5 тоннадан пахта тўкишди.

Хўжаликда 37 «зангори кема» бор. Улар ёрдамида 4 минг тонна пахта, яъни ҳосилнинг 70 проценти йиғиб-териб олинади.

◆ ХОРАЗМ. Янгиариқ районидаги «1 Май» колхозида Сапи Ғоипов бошлиқ бригада аъзолари машина теримига киришдилар. Улар пахта тайёрлаш йиллик планини 1 октябргача бажаришга сўз беришган. Социалистик мажбурият эса 10 октябргача адо этилади. Коллектив 65 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» олишни мақсад қилган.

Қаландар Машарипов, Аҳмад Давлатов, Қўнғирот Ҳусаинов мавсумда камида 200 тоннадан пахтани машинада териб бериш мажбуриятини олишган. Бригадада ҳозир кунлик ўсиш 3,5-4 процентни ташкил этмоқда.

◆ БУХОРО. Олот районида машина терими бошланди. «Ленин йўли» колхозининг 3-бригадаси механик-ҳайдовчилари Мурод Андаев ва Оқи Мустиев ўртоқларнинг ҳар бири «зангори кема» билан 4 тоннагача пахта териб, социалистик мусобақада пешқадамлик қилишмоқда.

„ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 13 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	1,28	10,86	0,10	0,39
Хоразм	1,27	6,67	0,05	0,06
Фарғона	1,52	6,33	—	—
Андижон	1,03	6,22	—	—
Сурхондарё	0,68	5,41	0,01	0,06
Навоий	0,80	4,74	—	—
ҚҚАССР	0,55	3,53	0,07	0,09
Наманган	0,83	3,21	—	—
Самарқанд	0,59	2,97	0,01	0,01
Қашқадарё	0,45	2,49	0,04	0,06
Тошкент	0,29	1,50	—	—
Сирдарё	0,02	0,08	—	—
Жиззах	0,03	0,05	—	—
Республика бўйича:	0,74	4,28	0,03	0,06

Шу жумладан ингичка толали пахта:

Сурхондарё	1,02	8,09
Наманган	1,32	4,88
Бухоро	0,72	4,59
Навоий	0,88	2,49
Қашқадарё	0,14	0,44
Республика бўйича:	0,73	5,24

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРЯПТИ

Республика областлари бўйича шу йил 13 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда дефолиация қилинган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Тошкент	12,9	79,3
Жиззах	9,6	74,3
ҚҚАССР	10,1	71,4
Хоразм	9,4	62,2
Бухоро	7,8	46,4
Сирдарё	8,5	39,0
Самарқанд	6,2	30,6
Қашқадарё	5,7	29,1
Навоий	7,0	28,3
Сурхондарё	5,4	23,9
Наманган	5,5	16,6
Андижон	3,7	10,4
Фарғона	1,2	2,3
Республика бўйича:	7,2	40,4

Мусобақа — ютуқлар омили

✦ ҚАШҚАДАРЁ. Яккабоғ районида сентябрь ойининг дастлабки ўн кунлиги натижалари чиқарилди. Район кўчма Қизил байроғи «Қизил Ўзбекистон» колхози пахтакорларига берилди. Илғор хўжаликда мавсум бошидан буён 296 тонна пахта териб олинди.

✦ СУРХОНДАРЁ. Шўрчи райони пахтакорлари йиғим-терим суръатини оширишяпти. «Октябрь 30 йиллиги» колхозининг Холмурод Ҳуррамов, Жданов номли колхознинг Мингтўра Мингбоев, Охунбобоев номли колхознинг Аллаз Эгамназаров ва «Ленинобод» колхозининг Қўлдош Алимардонов ўртоқлар бошлиқ бригадалари мусобақада яхши натижаларга эришмоқдалар. Бу коллективлар 37-40 центнерлик маррани кўзлашмоқда.

ДЕФОЛИАЦИЯ ТУГАЛЛАНДИ

✦ ТОШКЕНТ. Оққўрғон районидаги барча хўжаликлар ғўза дефолиациясини якунладилар. 19 минг гектар майдонда бу агротехника тадбири амалга оширилди. Сегизбоев номли, «Оққўрғон» совхозлари, Ленинизм» колхози пахтакорлари дефолиацияни биринчи бўлиб тугалладилар.

ЧЕВАРЛАР НАМУНАСИ

✦ ТОШКЕНТ. Бекобод районидаги Дзержинский номли колхознинг чевар теримчиси Муҳаббат Бойбўтаева мавсумда 10 тонна «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олган. Ўтган куни у хирмонга 300 килограмм пахта тўкди.

✦ СУРХОНДАРЁ. Қумқўрғон районидаги «Қизил октябрь» колхозининг аъзоси Назокат Бобониёзованинг эл хирмонига тўккан пахтаси 1211 килограммдан ошиб кетди. У ўтган куни 188 килограмм дурдона терди. Сариосиё районидаги Свердлов номли колхознинг чевар теримчиси Қурбоной Каримова, Карл Маркс номли колхознинг аъзоси Ҳожар Қобилова, Жарқўрғон районидаги Н. Боймуродов номли колхоз пахтакори Муҳаббат Каримова ҳам мусобақада пешқадам. Улар ҳар куни 140-160 килограммдан пахта теришяпти.

Ғузор районидаги Карл Маркс номли колхоз пахтакорлари бу йил теримни одатдагидан ўн кун илгари бошлаб юборишди. Хўжалик коллективи баҳорда 1200 гектар майдонга барака уруғи қадаганди. Заршунослар мавжуд майдонлардан 3950 тонна «оқ олтин» ҳосили кўтаришга аҳд қилишган. Айни кунларда бу ерда терим суръати кун сайин ошиб, илғор теримчилар сони кўпайиб боряпти.

Суратда: моҳир теримчи Руқия Примова. У эл хирмонига ҳар куни 120 килограммдан пахта тўкмоқда.

Ш. Шаропов фотоси (ЎзТАГ).

ПАХТАКОРГА ҲАММА МАДАДКОР

✦ ТОШКЕНТ. Чиноз районидаги Навоий номли колхоз далаларига 60 дан зиёд уруш ва меҳнат ветеранлари чиқиб пахта теришмоқда. Барот Азизов, Худойберди Ҳасанов, Зайнаб Тўхтамуродова 25-30 килограммдан пахта теришяпти. Кекса авлод вакилларининг бу ибратли ташаббуси барчани жасоратга отлантирмоқда.

Бўка районида дала меҳнаткашларига хизмат кўрсатиш учун иккита кўчма амбулатория ташкил этилди. Пискент ва Коммунистик районларида эса пахтазорларнинг ўзида кўчма дўконлар «оқ олтин» ижодкорларига намунали хизмат кўрсатаяпти.

✦ НАМАНГАН. Область партия комитети ҳузурида агитация - пропаганда группаси — «Ойдин» иш бошлади. Группада область «Билим» жамиятининг лекторлари, «Қалдирғоч» ҳаваскорлик ансамбли аъзолари, медицина ходимлари бор. «Ойдин» Учқўрғон районидаги Ленин номли совхоз, Уйчи районидаги Свердлов номли колхоз пахтакорлари ҳузурида бўлди.

ЎРМОНЛАР БОЙЛИГИНИ ОШИРА БОРИБ

Ўзбекистоннинг табиий бойликларини кўпайтиришга ўрмончилар ҳам ҳисса қўшмоқдалар. Уларнинг куч-ғайратлари туфайли дарахтзорлар майдони доимо кенгайиб бормоқда. Ихотазорлар 1 миллион гектардан ортиқ пахта, озуқа экинлари ва бошқа хил экинлар майдони ҳосилдорлигини ошириш имконини берди. Шу беш йиллик давомида ўрмон маҳсулотларидан халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш икки баравар кўпайди. Қарши, Сурхон — Шеробод, Жиззах даштларида, Ҳисор тизма тоғлари ёнбағирларида, республиканинг бошқа зоналарида яйлов чорвачилиги ем-хашак базасини мустаҳкамлаш программаси муваффақиятли бажарилмоқда.

13 сентябрь куни Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ўрмон ходимлари кунига бағишланиб ўтказилган тантанали йиғилишда ана шу ҳақда гапирилди. Йиғилиш қатнашчилари тармоқ меҳнаткашлари беш йиллик планлари ва мажбуриятларини муваффақиятли бажарадилар, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб оладилар, деб ишонч билдирдилар.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида ўртоқ М. С. Горбачевнинг Тюмень областига қилинган сафар, у ерда ўтказилган партия-хўжалик активининг кенгаши, меҳнаткашлар билан учрашувлар ва суҳбатлар ҳақидаги ахборотини муҳокама қилди.

Мажлисда шу нарса уқтириб ўтилдики, бу тадбирлар партиянинг иқтисодий сиёсатини, КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумининг қарорларини амалга ошириш, мамлакатнинг асосий ёқилғи-энергетика базаси — Ғарбий Сибирь нефть-газ комплексини янада ривожлантиришни таъминлаш учун муҳим аҳамиятга эгадир. Министрликлар ва идораларнинг, маҳаллий партия, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотларининг бу региондаги ишлаб чиқарувчи кучларни янада ривожлантириш, нефть ва газ конларидаги ишларнинг аҳволини яхшилаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, капитал қурилишни такомиллаштириш, бурғилаш ускуналарининг ҳамда бошқа ускуналарнинг техникавий даражасини, сифатини ва пишиқ-пухталигини ошириш соҳасидаги вазифалари белгиланди. Меҳнаткашларга зарур социал-маиший шароитлар яратишга, уй-жой, маданий-маиший объектлар қуриш топшириқларининг сўзсиз бажарилишини таъминлашга, савдони ва хизмат соҳасини яхшилашга алоҳида эътибор берилди.

Сиёсий бюро Целиноград шаҳрида СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга ошириш ҳамда қишлоқ хўжалигида ва агросаноат комплексининг бошқа тармоқларида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш юзасидан КПСС Марказий Комитети ўтказган кенгашнинг якунларини кўриб чиқди. Қабул этилган қарорда уқтириладики, кенгашда ўртага қўйилган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши партиянинг аграр сиёсатини амалга ошириш, умуман мамлакатнинг социал-иқтисодий вазифаларини янада муваффақиятли ҳал этиш соҳасидаги фаолиятини кучайтириш учун катта аҳамиятга эга бўлади. Аграр секторда вужудга келтирилган ишлаб чиқариш-иқтисодий потенциали хўжалик юритишнинг интенсив методларини кенг миқёсда жорий этишга, шу асосда аҳоли учун озиқ-овқатни ва саноат учун хом ашёни кўпайтириш суръатларини жадаллаштиришга ўтиш имконини бериши таъкидланди. Бу — ҳамма поғоналардаги партия, совет ва хўжалик органлари фаолиятини, меҳнат коллективлари, мамлакат агросаноат комплекси миллион-миллион меҳнатчилари кундалик ишининг энг муҳим йўналишларидан бири бўлиб қолиши лозим.

Сиёсий бюро КПСС Марказий Комитетининг «Ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш тадбирлари тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётганлиги масаласини муҳокама қилди. Бу тадбирларни меҳнаткашлар тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётганликлари, бу тадбирлар меҳнаткашларнинг ғайрат-шижоатини ва ижтимоий активлигини оширишга кўмаклашаётганлиги, жамиятдаги маънавий муҳитга ижобий таъсир қилаётганлиги уқтириб ўтилди. Қонунларга ичкиликбозликка қарши курашни кучайтиришга қаратилган ўзгартириш киритиш тўғрисидаги таклифлар маъқулланди. Партия органлари билан бошланғич партия ташкилотларига шу соҳада бошланган ижобий тенденцияларни мустаҳкамлаш ва мавжуд камчиликларни тугатиш ишини кучайтириш таклиф қилинди. Тегишли давлат органлари, шунингдек касаба союзлари, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари йўли билан меҳнаткашларга савдо, маиший хизмат ва уларнинг дам олишини ташкил қилишни яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирларни амалга ошириш зарур деб топилди. Ҳушёрликни турмушимизнинг нормаси тариқасида қарор топтириш — бундан буён ҳам қатъият ва изчиллик билан амалга ошириладиган энг муҳим умумпартия ва умумдавлат вазифаси эканлиги таъкидланди. Шу масалага доир қарор матбуотда эълон қилинади.

Сиёсий бюро Украина ССР партия ва давлат органларининг Умумиттифоқ аҳамиятига молик курорт бўлмиш Катта Ялтани янада ривожлантириш тўғрисидаги таклифларини қўллаб-қувватлади. У ерда санаторий-курорт муассасалари қурилишини кенгайтириш, уларнинг иш даражасини кўтариш, шаҳарнинг хизмат соҳасини ва коммунал хўжалигини такомиллаштириш тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Сиёсий бюро ўртоқ М. С. Горбачевнинг Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитети Бош секретари, МХР Буюк Халқ Хурали Президиуми Раиси Ж. Батмунх билан амалий учрашуви якунларини кўриб чиқиб, маъқуллади. СССР билан МХР ўртасида иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантиришнинг 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган ва Москвада имзоланган узоқ муддатли программаси иккала мамлакат ўртасидаги анъанавий халқ хўжалиги алоқалари самарадорлигини ошириш учун янги имкониятлар очади. Қардошларча дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган учрашув Совет Иттифоқи билан МХР ўртасидаги муносабатларни янада мустаҳкамлашга, сиёсий ва иқтисодий турмушнинг турли соҳаларида, тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган ташқи сиёсатни изчиллик билан амалга оширишда уларнинг ҳамкорлигини чуқурлаштиришга кўмаклашиши уқтириб ўтилди.

Ўртоқ М. С. Горбачевнинг Франция Компартияси Бош секретари Ж. Марше билан учрашуви якунлари маъқулланди. Совет ва француз коммунистлари империализмга ва империализм авж олдираётган қуролланиш пойгасига қарши, жумладан хатарли «самовий урушлар» режаларига қарши, халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун, социализм учун курашдаги жанговар дўстлар ва сафдошлар сифатида ҳаракат қилаётганликлари мамнуният билан қайд этилди. КПСС билан ФКП позицияларининг умумийлиги Совет Иттифоқи билан Франция ўртасидаги, иккала мамлакат халқлари ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун муҳим аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди.

Сиёсий бюро мажлисида ўртоқ В. И. Воротников бошчилигидаги совет партия-давлат делегациясининг Вьетнам мустақиллиги эълон қилинганлиги 40 йиллиги байрамида қатнашиш учун қилган сафари якунлари, шунингдек мамлакат ички ва ташқи сиёсатининг бошқа баъзи масалалари кўриб чиқилди.

ОКТЯБРЬ КУЙЧИСИ, ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ КУЙЧИСИ

Москвада Ойбек туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланган тантанали кеча

Ўзбекистон халқ ёзувчиси, СССР Давлат мукофоти лауреати Ойбек ижодида социалистик Ватан ҳаёти билан чамбарчас алоқа ўз ифодасини топди. Мамлакатимиз халқларининг кўпгина тилларига таржима қилинган унинг асарларини миллион-миллион китобхонлар зўр меҳр-муҳаббат билан ўқишади. Шу сабабли ажойиб сўз санъаткори туғилган куннинг 80 йиллиги барча қардош иттифоқдош республикаларда кенг нишонланди. 12 сентябрь куни Москвада, Союзлар уйининг Колонна залида бўлиб ўтган тантанали кеча ана шу байрамнинг якунловчи гултожи бўлди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. А. Алиев, КПСС Марказий Комитети секретари М. В. Зимянин, КПСС Марказий Комитети Маданият бўлимининг мудири В. Ф. Шауро, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Г. М. Марков, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг намояндалари, қардош адабиётларнинг вакиллари президиумдан жой олдилар.

СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. С. Иванов кириш нутқи сўзлаб кечани очди.

Ўзбек совет адабиётининг ажойиб арбоблари орасида Ойбек номи алоҳида ёрқин юлдуз бўлиб порлаб турибди, деди у. Ёзувчи юксак ижтимоий ва синфий ғояларни юксак гражданлик ва бадиий жарангдорлик истеъдоди билан тараннум этди. У «Қутлуғ қон» романи, «Бахтигул ва Соғиндиқ», «Навоий», «Ҳамза», «Зафар ва Заҳро» достонлари, «Нур қидириб» сингари қиссалари ва бошқа кўп ажойиб асарларни яратди. Уларнинг номиёқ улкан сўз санъаткорининг юксак истеъдодидан далолат беради. Ойбек Навоий образини достонда яратиш билан кифояланиб қолмай, ўзбек халқи буюк фарзандининг маънавий-руҳий ва бадиий дунёсини ҳар томонлама тадқиқ этишга қайтиб, «Навоий» романини яратди. Кейинчалик у Ўзбекистон колхозчиларининг меҳнатдаги зафарлари ҳақида ҳикоя қилувчи «Олтин водийдан шабадалар» романини ёзди. Шундан кейин ёзган «Қуёш қораймас» романи совет жангчиларининг Улуғ Ватан уруши йилларидаги жасоратини мадҳ этади.

Мана шу асарлар яратилганидан кейин унча кўп вақт ўтмай Ойбек ижоди ўзбек совет адабиётининг олтин фонди эканлигига ҳаммамиз комил ишонч ҳосил қилдик. Бу асарлар кўпмиллатли социалистик маданиятимизнинг маънавий хазинасини кўп жиҳатдан бойитди.

Нотиқ Ойбекнинг таржимонлик фаолиятига кўп вақт ва ижодий куч-ғайрат сарфлаганини уқтириб ўтди. Ойбек ўзбек тилига таржима қилган «Евгений Онегин» ва «Фауст», «Демон» ва «Маскарад» сингари инсон руҳининг бебаҳо асарлари худди шу асарлар авторларининг она тилидагидек теран ва ҳаяжонли жилоланиб турибди. Ойбек ўзбек китобхонларини Чехов, Гоголь, Горький, Маяковский, Белинский, Дантенинг жуда кўп асарлари билан таништирди.

Пировардида нотиқ бундай деди:

Ўз ижодида катта бадиий кашфиёт қилган, социал адолат учун, одамларнинг бахт-саодати учун курашдаги аччиқ ва буюк ҳақиқатни сўзлаб берган маънавий маданият арбоблари миллион-миллион кишиларнинг меҳр-муҳаббатини қозонмоқдалар. Ойбек азалдан ана шундай меҳр-муҳаббатга сазовор бўлган адибдир ва у ҳамиша ардоқланаверади. Чунки у инсон ақл-идрокининг, адолат ва бахт-саодатнинг тантанаси йўлида ғоят улкан ижодий жасорат кўрсатди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева Ойбек ҳақида сўзлаб берди.

Кечада Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Н. Алексеев (Москва), Тожикистон Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари И. Ф. Файзуллоев, ёзувчи В. П. Козаченко (Украина), Кабарда-Балкария халқ ёзувчиси О. П. Кешоков, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Ў. Р. Умарбеков ватанпарвар ёзувчи ижодининг беқиёс аҳамияти, унинг кўп қиррали жамоатчилик фаолияти ҳақида сўзладилар. Партия, В. И. Лениннинг адабиётнинг партиявийлиги тўғрисидаги, унинг ҳаққонийлиги, халқ билан бирга бўлиши ҳақидаги васиятлари Ойбекни камол топтириб, ғоявий жиҳатдан чиниқтирди, деб уқтирилди нотиқларнинг сўзларида. Ўз навбатида у марксча-ленинча таълимотни чуқур мушоҳада этиб, ишчилар синфининг етакчилик ролини тушуниб олиб, унинг куйчисига айланди ва ҳаётининг охиригача социалистик жамиятнинг порлоқ идеаллари учун, партиямиз иши учун курашди.

Ойбекнинг ижоди кўпмиллатли совет адабиёти тарихининг ёрқин саҳифасидир. У социалистик миллатларнинг бир-бирини бойитиши ва ўзаро алоқаларини ривожлантиришга катта ҳисса қўшди. Замонамизни ҳамиша кенг қамровли кўришга интилиб, уни кўп томонлама кўрсатиб бериш имкониятига эга бўлган Ойбек интернационал жўшқинликни қарор топтирди, халқлар дўстлигининг ҳақиқий куйчиси бўлди. Унинг ворислари, ўзбек совет адабиётининг истеъдодли намояндалари ёзувчининг бадиий анъаналарини давом эттирмоқдалар ва ривожлантирмоқдалар.

Ойбекнинг илҳомбахш сўзлари орадан шунча йиллар ўтганига қарамай, ўзининг маънавий ва эстетик тарбиявий аҳамиятини асло йўқотгани йўқ, деб таъкидлашди нотиқлар. Совет кишиларининг тобора янги авлодлари унинг ижодидан кўпдан-кўп ўзларини тўлқинлантираётган саволларга жавоб топиб, унинг асарларига мурожаат қилмоқдалар. Ватанпарвар ёзувчи ҳамон коммунизмнинг нурафшон идеалларини қарор топтириш, замонамизнинг кўп миллионли китобхонлар армиясини Ленин партиясига, Совет Ватанига ва халққа меҳр-муҳаббат ҳамда садоқат руҳида тарбиялашга хизмат қилмоқда.

Ленинча миллий сиёсат тантанасини намойиш этган Москвадаги тантанали кеча Ўзбекистон ССР санъат усталарининг катта концерти билан ниҳоясига етди. Концерт зўр муваффақият билан ўтди.

(ТАСС — ЎзТАГ мухбири).

Ер ресурслари самарадорлиги — диққат марказида

13 сентябрь куни Тошкентда Бутуниттифоқ тупроқшунослар жамиятининг VII съезди ўз ишини тамомлади. Съезд делегатлари беш кун давомида мамлакат ер ресурслари ҳосилдорлигини ошириш ва улардан эҳтиёткорона фойдаланиш билан боғлиқ муҳим проблемаларни муҳокама қилдилар. Ерларни мелиорациялаш, мелиорацияланган ерлардан фойдаланиш самарадорлигини оширишнинг узоқ муддатли программасини маъқуллаган КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленуми қарорларини рўёбга чиқариш соҳасида тупроқшуносларнинг вазифаларига катта эътибор берилди.

Съездда мамлакатнинг турли тупроқ зоналарида қишлоқ хўжалик экинзорлари самарадорлигини янада оширишга, деҳқончиликни интенсив ривожлантириш йўлига ўтказишга қаратилган тавсиялар қабул қилинди. Ўғитдан оқилона фойдаланиш, ерларни ифлосланишдан муҳофаза қилиш, текисликлар ва тоғли зоналарда тупроқ нурашига қарши кураш масалалари ҳам кўриб чиқилди.

Жамият марказий кенгаши ва ревизия комиссияси сайланди. СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. А. Ковда яна Бутуниттифоқ тупроқшунослар жамиятининг раиси қилиб сайланди.

(ЎзТАГ).

ҚОНУНШУНОС МУЛОҲАЗАЛАРИ

ШАРТНОМА МАЖБУРИЯТИ МАСЪУЛИЯТИ

Партия ва ҳукуматимиз халқ фаровонлигини ошириш, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан етарли таъминлашга алоҳида эътибор бермоқда. СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишда агросаноат комплексининг бошқа соҳалари билан хўжалик алоқалари такомиллаштирилиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашни ташкил этиш устидан назорат кучайтирилаётир. Шу боисдан ҳам колхоз ва совхозлардан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини давлат йўли билан сотиб олувчи тайёрлов ташкилотлари ва уни қайта ишловчи корхоналарнинг контрактация шартномаларига риоя этиш зарурати ошиб бормоқда.

Бундай шартнома талаблари содда ва тушунарлидир. Хўжалик планда белгиланган миқдорда турли хил ва сифатли маҳсулот етказиши ва келишилган графикка мувофиқ давлатга топшириши керак. Тайёрлов ташкилотлари эса маҳсулотни қабул қилиб олишга шай бўлиши лозим. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташиб олиш тайёрловчи томонидан, унинг ўз ҳисобидан амалга оширилади. Шу боис томонларнинг ўзаро мулоқотдаги ҳуқуқ ва бурчлари олдиндан шартномада келишиб қўйилади.

Контрактация шартномалари бўйича мажбуриятларни бажармаслик давлат интизомини бузиш демакдир. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари контрактация шартномалари бўйича етказиб берилмаётганлиги тўғрисидаги даъволар ҳам судларга тушмоқда. Республикамизда бу, айниқса, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан сўнг анча жонланди. Пленум қарорлари кўпгина хўжалик раҳбарларини шартнома мажбуриятлари ижросига принципиал муносабатда бўлишга мажбур қилмоқда.

Лекин кейинги бир ярим йилда Қорақалпоғистон АССРда, Жиззах, Наманган, Хоразм ва бошқа қатор областларда судларга контрактация шартларини бажармаганликлари учун жавобгарликка тортиш тўғрисидаги даъволар тушганича йўқ. Бу кўпгина хўжаликлар ва тайёрлов ташкилотларида: «сен менга тегма, мен сенга тегмайман» қабилида иш тутилаётганлигидан далолат беради. Бунинг оқибатида масъулиятсизлик ва хизмат вазифасини суистеъмол қилишларга йўл очилади. Ахир, гоҳо ана шундай йўл билан қўшиб ёзишлар, давлат ва колхоз мулкини талон-торож қилиш, катта ўғирликлар яшириб қолинади-да. Шартномани бажармасдан давлат план интизомини бузган шеригини хафа қилишни истамаслик — бу ҳақиқий принципсизликнинг ўзи эмасми? Тўғри, баъзи колхозлар ҳамон юридик хизматга эга эмас. Ишнинг бу томонини район агросаноат бирлашмалари ҳам етарли назорат қилмаётирлар. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифат бўйича инспекцияларнинг ҳам бу соҳадаги ишлари қониқарли ташкил этилган, деб бўлмайди.

Ўзбекистон ССР Олий судининг яқинда бўлиб ўтган пленумида ана шундай хулосага келинди. Пленумда фақатгина республика ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари раҳбарлари эмас, Қишлоқ хўжалиги ва Тайёрлов министрликлари раҳбарлари ҳам иштирок этишди.

Пленумда судларнинг иши ва контрактация шартномалари бўйича қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш масалаларида давлат интизомини мустаҳкамлашга уларнинг таъсирини кучайтириш борасидаги вазифалари муҳокама қилинди.

Ҳўл мева, сабзавот маҳсулотларини етиштириш, уларни нест-нобуд қилмай сифатли ҳолда магазинларга етказиб беришнинг ўзи бўлмайди. Кўпгина хўжаликлар бу вазифани манфаатдор тайёрлов ташкилотлари иштирокида муваффақиятли ҳал этмоқдалар. Лекин улар ўзаро бир-бирини тушунмаса, қайсидир бўғинда тартиб бузилиши табиий. Бу дарҳол умумий иш натижаларига таъсир этади. Пировардида аҳолини маҳсулот билан таъминлашда узилишлар рўй беришига олиб келиши мумкин.

Масалан, 1984 йил март ойида Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози правлениесининг раиси А. Абдужамилов «Ташплодоовощ»нинг Ленин район идораси билан шартнома тузиб, ана шу йирик райониннг меҳнаткашлари учун кўплаб мева, сабзавот маҳсулотларини июнь ойидаёқ етказиб бериш мажбуриятини олган эди. Амалда нима бўлди? Хўжалик 71 минг сўмлидан кўпроқ карам, картошка, помидор, сабзи ва бошқа маҳсулотларни етказиб бермади. Колхознинг шартномага бундай муносабати Ленин райони аҳолисининг оилавий бюджетига сезиларли таъсир кўрсатди. Чунки магазинларга 350 тонна картошка ўрнига колхоздан бор-йўғи 19 тонна картошка келтирилди. Бунинг устига июнь ойида картошка ва бошқа маҳсулотларнинг бозор нархи магазиндагидан 3-4 марта қиммат эди. Шунинг учун тайёрлов ташкилоти судга контрактация шартномасини бузганлиги учун колхоздан жарима ундириб бериш тўғрисида даъво-ариза юборди. Оржоникидзе район халқ суди жаримани тўлаттирди-ю, лекин ишнинг моҳиятига чуқур кириб бормади. Моддий зарар етказган шахслар хўжалик томонидан ҳам, тайёрловчилар томонидан ҳам колхоз Устави ёки меҳнат қонунларида кўзда тутилган тартибда моддий жавобгарликка тортилиши керак эди. Бироқ бундай бўлмади.

Суд колхоз томонидан шартноманинг бажарилмай қолишининг конкрет сабабларини ўрганиши, ана шу етказиб берилмаган маҳсулотнинг ўрнини қоплаш имкониятларини аниқлаши даркор эди. Судларнинг бундай муҳим ишга енгил-елпи қараши кечириб бўлмас ҳолдир. Лекин тайёрлов идоралари ишида ҳам тартибсизликлар кўп. Баъзан улар келтирилган маҳсулотга лоқайд муносабатда бўладилар. Айниқса, бу мева-сабзавотларни консерва заводларига топшириш масаласига тегишли. Баъзан хўжаликлар ўз маҳсулотларини топшириш учун икки-уч кеча-кундузлаб навбат кутиб турадилар. Натижада сабзавот ва меваларнинг ярмиси чириб, яроқсиз ҳолга келади. Лекин бунинг учун даъво қилмайдилар.

Катта меҳнат эвазига етиштирган маҳсулотларини топширган колхозлар тайёрлов идоралари ходимларининг айби билан кўпинча унинг учун ўз вақтида ҳақ ололмайдилар. Бундай боқибеғам тайёрловчиларни жавобгарликка тортиш пайти келди. Масалан, ўтган йили Бўстонлиқ район халқ суди районидаги 4 та колхозга топширилган маҳсулот учун вақтида пул тўламаганлиги учун Ғазалкент консерва заводидан 35 минг сўмга яқин жарима ундириб берди. Бу сабоқ корхонанинг кейинги ишларига ижобий таъсир кўрсатди.

Баъзан шундай ҳоллар учрайдики, ўз мажбуриятларини бажаришда баъзи коллективлар раҳбарлари шартнома тузган шерикларини очиқдан очиқ сарсон қиладилар. Чунончи, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози ўтган йили июнь-сентябрь ойларида «Ташплодоовощ» бирлашмасининг 3-мева комбинатига график бўйича 700 тоннага яқин картошка, 100 тоннадан кўпроқ сабзи, 1120 тонна қизил лавлаги, 92 тонна кўк пиёз, 55 тонна карам топширди. Шартномага кўра тайёрловчи қабул қилган маҳсулотига беш кун мобайнида пул тўлаши керак эди. Лекин комбинат раҳбарлари колхозга ноябрь ойидагина пул ўтказдилар. Ваҳолонки, бу вақтгача мева комбинати колхоздан олган барча маҳсулотни сотиб улгурди ва катта фойда кўрди. Бунинг устига колхозга тўланадиган пулдан узоқ вақт ўз мақсадлари учун фойдаланди. Бу маблағ колхозчиларга меҳнат ҳақи тўлаш, кўп миқдордаги техникага ёнилғи ва эҳтиёт қисмлар харид қилиш учун зарур эди.

Колхоз ўз пулини олиш учун қатор юқори идораларга жумладан, район агросаноат бирлашмасига ҳам мурожаат этди. Ваҳолонки, агросаноат бирлашмаси комбинат колхозга тезроқ пул ўтказишига ўз вақтида аралашиши керак эди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1983 йил 7 июлда қабул қилинган «Қишлоқ хўжалигининг халқ хўжалиги бошқа тармоқлари билан ўзаро иқтисодий муносабатларини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ район агросаноат бирлашмалари тайёрловчилар қабул қилган маҳсулотларига ўз вақтида пул тўламаганларида ана шу маҳсулот пулини ундириб олиш учун судга даъво аризаси беришга ҳақлидирлар. Бундан ташқари, ўз вақтида пул тўланмаган маҳсулот учун унинг баҳосининг 20 проценти миқдорида тайёрловчидан давлат бюджети фойдасига жарима ундириб олиниши мумкин. Юқоридаги иш юзасидан халқ суди ҳам енгил-елпи хулоса чиқарган. Бу иш шошилинч тарзда мева комбинати вакилисиз кўриб чиқилган. Суд ўз ташаббуси билан 20 процент жарима тўлаттиришга ҳақли эди, бироқ у айбдорларга нисбатан хусусий ажрим ҳам чиқармади.

Судлар хўжаликлар шартномада кўзда тутилган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етказиб бермаганликлари, тайёрловчилар олган маҳсулотларига ўз вақтида пул тўламаганликлари учун жарима солишни мунтазам қўллашлари шарт. Қонунни бузувчилар турли йўллар билан моддий жавобгарликдан бўйин товлашларига йўл қўйиш асло мумкин эмас.

Кўпинча Калинин район халқ судида кўрилган ушбу ишга ўхшаш воқеа такрорланмоқда. Октябрь район улгуржи-чакана савдо идораси Калинин номли колхоз Тошкент шаҳар савдо ташкилотларига 120 минг сўмликка яқин қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бермаганлиги учун айбдорлардан 5575 сўм жарима тўлашни талаб қилди. Колхоз эса бу идора хўжаликдан бундан ҳам кўпроқ қарз эканлиги тўғрисидаги ҳужжатларни кўтариб келди. Ҳар бир айбдордан тегишли миқдордаги жаримани ундириш ўрнига суд асоссиз равишда бу ишни кўришни тўхтатиб қўйди. Кези келганда шуни айтиш керакки, амалдаги қонунларга кўра жарима тўлаш айбдорларни контрактация шартномасида кўзда тутилган маҳсулотни етказиб бериш мажбуриятидан озод қилмайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «Тошкент шаҳар аҳолисини мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошка билан таъминлашни тубдан яхшилаш тўғрисида» қабул қилган қарорида бу муҳим вазифани ҳал этиш йўллари белгиланган. Ишонамизки, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш, давлат планини бажаришдан бўйин товлашнинг ҳар қандай кўринишига нисбатан муросасизлик янада кучайтирилади. Бирорта ҳам айбдор шахс жазосиз қолмаслиги лозим.

Контрактация шартномасини бажармаган ташкилот жаримадан ташқари шу тартибсизлик туфайли бошқа томон кўрган зарарни қоплаши даркор. Лекин ана шу жуда таъсирли чора нима учундир амалда қўлланилмаяпти?

Шу муносабат билан судлар бу соҳадаги ўз фаолиятларини жонлантиришлари керак. Улар қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш бўйича шартнома мажбуриятини бузганлик тўғрисидаги ҳар бир ишни кўриб чиқишда шундай йўл тутишлари керакки, айбдорлар қонуннинг кучини тўла ҳис этсинлар. Бундай ишларни кўриб чиқишда сансалорлик, томонлар вакилларининг судга келмасликлари ва бу ишнинг қандай якунланиши билан қизиқмасликларига тоқат қилиб бўлмайди. Хўжаликларда сайёр судлар ўтказилмаяпти. Бу масалалар матбуотда ҳам, радио, телевидениеда ҳам дурустроқ ёритилмаяпти. Амалдаги қонунларни тушунтириш, муҳим хўжалик проблемаларини кўтариб чиқиш масалаларига етарли эътибор берилмаётир.

Республика прокуратура органлари қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш соҳасидаги қонунларга риоя этиш устидан назоратни янада кучайтиришлари даркор. Хўжаликларга юридик хизмат кўрсатишни тағин ҳам яхшилаш лозим. Партия ва совет ташкилотлари ҳам бу ишга эътиборни кучайтирсалар айни муддао бўларди. Бу, шубҳасиз, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етказиб бериш тўғрисидаги контрактация шартномаларини сўзсиз бажарилишини таъминлашга ижобий таъсир кўрсатган бўлур эди.

С. ЙИГИТАЛИЕВ,
Ўзбекистон ССР Олий судининг раиси.

ЎЗБЕКИСТОНДА ҲИНДИСТОН КУНЛАРИ

Суратда: ҳиндистонлик меҳмонлар. С. Маҳкамов фотоси.

АМАЛИЙ ҲАМКОРЛИК

Аджит Сингх БЕИНЗ,
Панжоб ва Харяна Олий судининг собиқ судьяси

Бир мамлакатнинг иккинчи мамлакатда ўтказиладиган кунлари тинчлик ва дўстликни тарғиб қилиш билан бир қаторда миллий маданиятлар равнақини кўрсатишга ҳам хизмат қилади. Бизнинг делегация составида ҳам маданият ходимлари, санъаткорлар бор.

Имкониятдан фойдаланиб, мен ўзбек ва ҳинд санъаткорлари ўртасидаги ўзаро алоқа ва ҳамкорлик тўғрисидаги ўзимнинг фахр-мамнуниятга тўла фикримни айтиб ўтмоқчиман. Бу дўстлик алоқалари мамлакатларимиз маданиятининг ривожланишига ўзига хос ҳисса қўшаётир. Конкрет мисол сифатида ўзбек кинорежиссёри Латиф Файзиев билан ватандошимиз Умеш Меҳранинг ҳамкорлигини таъкидлайман. Шундай алоқа ва ҳамкорлик давом этаверсин. Кунлар ҳам уларнинг янгиларига асос солсин!

Санъаткорларимиз ёш раққосалардир. Уларнинг репертуарида миллий хореография намуналари бор. Биз ўзбекистонлик дўстларимизга бадиий маданиятимизни кўрсатар эканмиз, айни вақтда уларнинг санъати билан ҳам танишамиз.

Биз совет кишиларининг, хусусан, ўзбекистонликларнинг санъатимизга бўлган қизиқишини, муҳаббатини яхши биламиз. Шунинг учун уларга озгина бўлса-да маданий хизмат кўрсатаётганимиздан чексиз фахрдамиз.

ДЎСТЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРАДИ

Ўзбекистонда ўтказилган Ҳиндистон кунлари тугади. Самарқанд ва Хоразм областларига сафар қилган ҳиндистонлик меҳмонлар Тошкентга қайтиб келдилар. Делегация аъзолари — Панжоб штатининг вакиллари Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетини бориб кўрдилар. Меҳмонлар ҳинд халқининг шонли фарзанди — Лаъл Баҳодир Шастри номидаги 24-мактабда бўлдилар.

Ҳиндистон делегациясининг аъзолари юртига жўнаб кетиш арафасида Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятида ўтказилган матбуот конференциясида журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар. Улар Ўзбекистон диёридаги учрашувлардан олган таассуротларини ўртоқлашдилар, Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстона алоқалар мустаҳкамланиб, ривожланиб бораверади, деб ишонч билдирдилар.

(ЎзТАГ).

КЎРГАЗМА ОЧИЛДИ

12 сентябрь куни СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган «Ҳиндистон фани ва технологияси» кўргазмаси дўст мамлакатнинг фан-техника тараққиёти турли соҳаларида эришган муваффақиятларига бағишланган.

Кўргазмада энергетикага, шу жумладан қуёш энергиясига катта ўрин берилган. Қуёш энергияси тропик шароитларда ҳозирнинг ўзидаёқ сезиларли ўрин эгаллаши мумкин. Кўпгина экспонатлар космик тадқиқотлар, лазер техникаси, микроэлектроника, металлургия, медицина, океанология ва бошқа соҳаларда ишлаётган ҳинд мутахассисларининг юксак савиясидан далолат беради.

Кўргазманинг вазифаси — Ҳиндистон фан ва техникаси ютуқларини кўрсатиб беришдангина иборат бўлиб қолмай, балки диққат-эътиборни Ҳиндистон — Совет ҳамкорлигининг самарали эканлигига ҳам қаратишдир. Бу ҳамкорлик металлургия, алоқа воситаларини ривожлантириш, темир йўл транспорти, фармакология соҳасида айниқса катта натижалар берди.

(ТАСС мухбири).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республиканинг сув хўжалиги ташкилотларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун «Ташкентводстрой» трестига қарашли 4-механизациялашган кўчма колонна бошлиғи ўртоқ Иван Алексеевич Сукмановга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми халқ контроли органларида кўп йил самарали ишлаганлиги, жамоат ишида актив қатнашганлиги учун Самарқанд шаҳар халқ контроли комитетининг раиси ўртоқ Владимир Николаевич Шчегловга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет ва комсомол органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Ғаллаорол район комитетининг биринчи секретари ўртоқ Салоҳиддин Назаровни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

БУНЁДКОРЛАР ЮТУҒИ

ЖИЗЗАХ. КПСС XXVII съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, имконият ва моддий ресурслардан унумли фойдаланаётган «Ульяновсовхозстрой» трестининг 3-механизациялашган кўчма колоннаси меҳнат аҳли беш йиллик план бажарилгани ҳақидаги рапортга имзо чекди.

Колонна бунёдкорлари беш йиллик бошидан бери 10 миллион 557 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар. Бу — пландагидан 58 минг сўмлик ортиқ. «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик!» ҳаракатида фаоллик кўрсатаётган Александр Коваленко, Норбек Очилов, Эльза Филиппова, Толя Гумеров бошлиқ илғор бригадалар ишчилари зафарга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Зинокорлар йил охиригача яна 1 миллион 44 минг сўмлик бунёдкорлик ишларини бажаришга бел боғладилар.

С. ҚОЗОҚОВ.

СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

КУЛОЛ ЯРАТГАН НАФОСАТ

Муҳиддин Раҳимов халқ санъатида нодир истеъдод эгаси. У ўзида Ўзбекистон ССР халқ рассоми талантини, санъатшунослик кандидати истеъдодини, дипломли инженер, педагог ва жамоат арбоби салоҳиятини мужассам этган. Ўттиз йилдирки, Ўзбекистон Рассомлар союзининг халқ санъати секциясини бошқаради.

У 1923 йилда Москвага, Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига командировкага юборилади. Кўргазманинг Туркистон павильонида талантли кулолнинг ишлари ҳам қўйилган эди. Москвалик санъат мухлислари, чет эллик туристлар бир бўлак хом лойдан ясалган санъат асарини кўриб, унинг ижодкорига офаринлар айтишди. Бу Муҳиддин Раҳимов ҳаётида унутилмас воқеа эди, албатта.

Ана шу илҳом кулолни янги ижодий изланишларга чорлади. Аввалига халқ ижоди анъаналарига эргашиб яратилган асарлар кўп ўтмай мустақил, оригинал изланишлар самараси ҳисобига кўпайди. Шубҳасиз, бунда рассомнинг билимини, тажрибасини тинмай ошириб бориши катта роль ўйнади.

М. Раҳимов Ўзбекистонга рассом ва дипломли инженер бўлиб қайтади. У республикада биринчи рассом-керамикачи ва инженер эди. Ўзбекистонда миллий маданиятни юксалтириш соҳасида катта ишлар олиб бориларди. Ёш рассом ҳам бу умумхалқ ҳаракатига аралашди. Унинг қадим халқ кулолчилик санъатини янада равнақ топтириш борасидаги интилишларини, ниятларини маданият арбоблари қўллаб-қувватладилар. Санъаткор архитектура ёдгорликларини реставрация қилиш ишларига жонкуярлик билан киришди. Эндиликда Ўзбекистондаги Тиллакори, Шердор ёдгорликлари ярқираб турган экан, бунда дўстимнинг ҳам муносиб хизмати бор.

У халқ ҳунармандчилик артелларига раҳбарлик қилиб келар экан, бу соҳада ҳамма вақт ташаббускорлик кўрсатмоқда. Халқ миллий санъатини тиклаш, усталар топиб уюштириш, янги артелларни ташкил этиш, ёшларни унга жалб қилиб, ўринбосарлар тайёрлаш ва бошқа шу каби ишлар Муҳиддин Раҳимов изланишларининг, ижодининг мазмунини белгилайди.

Кўп қиррали жамоатчилик фаолиятига қарамай, у ижодий актив санъаткорлигича қолмоқда. Унинг ишлари дипломлар билан тақдирланган. Мамлакатимизда машҳур Гран-При мукофотига сазовор бўлганлар орасида Муҳиддин Раҳимов ҳам бор.

Тошкентда ташкил этилган Ўрта Осиё керамика-силикат саноати институтининг муаллимларидан бири ҳам М. Раҳимов эди. У инженер педагог сифатида маҳаллий хом ашёни ва ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан такомиллаштиришни ўрганиш соҳасида катта ишлар олиб борди. Худди шу вақтда санъаткорнинг «Маҳаллий хом ашё асосидаги керамзит» деган биринчи илмий иши эълон қилинди.

Рассом республика бадиий ўқув-ишлаб чиқариш комбинатини ташкил этишда қатнашди.

У ҳар бир асарда йиллар оша яшаб келаётган халқ анъаналарини кўришни, уни янада такомиллаштиришни истайди. Бу ибратли, халқпарвар фазилатдир.

Мен Ўзбекистоннинг архитектура ёдгорликларини томоша қилганимда бир вақтлари «яраланган» нақшларнинг куни кеча ёки бугун ижод этилгандек товланиб туришини кўрарканман, бу ишнинг ижодкори бўлган Муҳиддин Раҳимов талантига такрор ва такрор қойил қоламан. Кўпчиликка маълумки, керамика буюмлари, айниқса, гумбазларнинг очиқ ҳаводаги қисми иқлим шароитига қараб емирила бошлайди ёки нурайди. Қадимги меъморлар гумбазларнинг ана шу қисмини ойнаванд қилиш йўлини ҳам синаб кўрганлар. Аммо бу ҳам нақшларнинг сақланишини, йиллар оша ярақлаб туришини таъминлай олмаган. Ўзбекистонлик керамик рассомларнинг сардори бўлган Муҳиддин Раҳимов бутунлай ўзгача йўл тутди. У қишнинг изғиринига ҳам, иссиқ-саратонга ҳам чидайдиган сопол қопламаларни яратишга қарор қилди ва бунинг уддасидан чиқди. Малакали лабораториялар синовидан муваффақиятли ўтган бундай сополлар асрлардан асрларга ўтади, сақланади.

Биз Муҳиддин Раҳимовни Тошкент кулоллари сулоласининг жонкуяр давомчиси ва ҳозирги замон бадиий керамика мактабининг асосчиси деб биламиз. У Хоразм, Марв, Афросиёб, Қува ва Тошкентнинг қадим керамика буюмларини тайёрлаш технологиясининг сирларини ҳар томонлама очиб берди. Шуниси қувончлики, Муҳиддин Раҳимов қадим кулолчилик санъатининг энг характерли, энг нодир намуналарини бугунги кунимиз санъатига муваффақият билан сингдириб келаётир. Археологлар унинг қалин дўстларидир. Рассом ҳозирга қадар жуда кўп экспедицияларда иштирок этди. У топилаётган қадим буюмлар нақшларининг сирларини очиб беришдан асло чарчамайди.

Муҳиддин Раҳимов асарларидан намуналар.

Мен Москвадаги Шарқ халқлари санъати Давлат музейида бўлганимда, Ленинграддаги СССР халқлари этнографияси Давлат музейига кирганимда, машҳур маданият арбобларининг асарлари қаторида қадрдоним Муҳиддин Раҳимов ишлари ҳам турганини кўриб бошим осмонга етади. Хом лойдан ясалган бу нафосат намуналари кишини фақат ҳайратга солади! Бир-биридан чиройли лаганлар, гулдонлар, косалар, хумлар, кўзалар, ҳар хил ёдгорлик буюмлари, «инсон—нафосат ижодкори», деган ҳақиқатни бaралла тасдиқлаб турибди. Раҳимовнинг керамикада улуғ инсонлар портретини тасвирлашдаги маҳоратини, ибратли изланишини ҳар қанча эъзозлаб гапирсак арзийди. Мен бу ўринда ўзбек шоири ва маърифатпарвари Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг 100 йиллик юбилейи муносабати билан ишланган сувенирни алоҳида таъкидлайман. Дўстим шоир ва маърифатпарварнинг сиймосини ҳаётий қилиб ишлай олган. Унинг ижодида бундай асарлар кўп.

Рассомнинг ижоди ўзига хос мактаб. Ҳозирга қадар бу мактабда жуда кўп ёшлар таълим олди. Эндиликда улар ўз услубларига, маҳоратларига эга, устозлари ёнида самарали ижод қилмоқдалар. Ўзбекистон декоратив-амалий санъатининг, кулолчиликнинг бугунги равнақида Муҳиддин Раҳимов ва унинг шогирдларининг ҳиссаси катта.

М. Раҳимов СССР Давлат мукофотига номзод қилиб кўрсатилган экан, бу ҳар томонлама ўйлаб қилинган иш, тўғрироғи халқ эътирофининг рамзидир. Мен бу таклифни мамнуният билан қўллаб-қувватлайман.

К. РОЖДЕСТВЕНСКИЙ,
СССР Рассомлар союзи правлениесининг секретари, СССР Бадиий академиясининг ҳақиқий аъзоси.

ЗАФАРЛАРИМИЗ — ПАРТИЯ СЪЕЗДИГА

КАСБИМ—ФАХРИМ

Кўмир — биз учун нондек азиз, қадрли. Кончи бўлганимиз, мамлакатимиз қудратини оширишда аҳамияти беқиёс бўлган «қора олтин» қазиб чиқараётганлигимиз билан фахрланамиз.

Бизни элга танитган ҳам шахтёрлик касбимиздир. Номи элларга достон бўлган машҳур шахтёр А. Стаханов ишининг давомчилари эканлигимиз қалбимизни тўлқинлантиради. Мамлакатимизда меҳнатнинг қадрланишини, партия ва ҳукуматимизнинг меҳнаткаш инсонга ғамхўрлигини ўз тақдиримда, ҳамкасбларим камолида кўриб турибман.

Меҳнат — бахт келтиради, деганлари рост. Бизнинг камтарона меҳнатимиз юқори тақдирланмоқда. Шахсан ўзим Ленин ордени ва қатор медаллар билан мукофотландим. «Фахрий шахтёр» унвонига эгаман.

Шахтамизда бундай ҳурмат-иззатга сазовор бўлганлар жуда кўп. Масалан, Рашид Саидовни олинг. У оддий ишчи, портлатувчи мастер. Қатор орден ва медаллар эгаси. Республика Олий Совети депутати. Ўз ишининг устаси, коммунистчасига ишлаб, фидокорлик намуналарини кўрсатмоқда.

Кейинги йилларда шахтёрларимиздан 200 дан зиёди ҳукуматимиз мукофотларига лойиқ кўрилди. Қаҳҳор Раҳматов, Ҳайдар Турсунов, Темир Қурбоновлар Ленин ордени билан тақдирландилар. 26 киши — «Шахтёрлик шуҳрати», 14 киши «Фахрий шахтёр» нишонлари соҳиби.

Моҳир ишчиларимиз тажрибаси ёшларни ҳам зарбдор меҳнат қилишга чорлаётир. Илғор тажриба такрорланиши билан қимматли. У тараққиётимизнинг ҳаракатлантирувчи кучи. Буни яхши англаган ишчи-хизматчиларимиз ғайрат отига қамчи босишмоқда. Ўтган етти ой натижалари фикримиз далилидир. Товар маҳсулот ишлаб чиқариш 103,9, реализация қилиш 102,8 процент бажарилди. Забойлардан 65,8 минг ўрнига 68,4 минг тонна кўмир қазиб олинди, брикет тайёрлаш плани ошириб адо этилди.

Ютуқларимиз — ўз мулкимиз. Айни вақтда улар КПСС XXVII съездига чин дилдан тайёрлаётган совғамиздир. Олдимизда эса катта вазифалар турибди. Топшириқларни кун сайин ошириб адо этиш, қолоқларсиз ишлаш, мўлжалдагидан ортиқроқ иш бажариш учун резерв ва имкониятлардан оқилона фойдаланиш йўли билан партия белгилаб берган улуғвор режаларни тезроқ амалга оширишга ҳаракат қилмоқдамиз.

П. ХУРСАНДОВ,
Шарғун шахтаси ишчиси.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

НУҚСОНЛАР БАРТАРАФ ЭТИЛМОҚДА

«Мактабимизда молиявий камчиликларга йўл қўйилмоқда» — деб ёзишганди Арнасой районидаги 9-саккиз йиллик мактабнинг бир группа ўқитувчилари ўз хатларида.

— Мактубда кўрсатилган фактлар қисман тасдиқланди, — дейилади АРНАСОЙ РАЙОН ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИдан олинган жавобда. — Молиявий нуқсонларга йўл қўйганликлари учун мактаб директори А. Шайбергеновга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди, илмий мудир А. Кунишев эса вазифасидан бўшатилди.

Шунингдек, молиявий камчиликларга йўл қўйганликлари ва ўз вақтида машғулотларни ўтказмаганликлари учун ишчи-ёшлар мактаби директори Т. Худойқуловга қаттиқ ҳайфсан берилди, илмий мудир И. Юсупов вазифасидан бўшатилди.

Ҳар иккала мактабда район халқ маорифи бўлими вакиллари иштирокида педагогика Совети ўтказилди ва йўл қўйилган камчиликлар муҳокама этилди. Район методика кабинетига мазкур мактабларнинг ёш мутахассисларига методик ёрдам кўрсатиб туриш вазифаси топширилди.

Чорвачилик — зарбдор фронт

◆ ЧОРВА ҚИШЛОВИГА ҚИЗҒИН ҲОЗИРЛИК КЎРИШ, ВАТАНГА КЎПРОҚ МАҲСУЛОТ БЕРИШ УЧУН ҲАММА ИШНИ ҚИЛИШ — ҚИШЛОҚДАГИ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ҒОЯТ МАСЪУЛИЯТЛИ ВАЗИФАСИДИР!

◆ ЧОРВАДОРЛАРНИНГ ЎЗ ВАЗИФАЛАРИГА, ТАРМОҚ РЕЗЕРВЛАРИГА ИШНИНГ КЎЗИНИ БИЛИБ, ИЖОДИЙ ЁНДАШУВИ — ЧОРВА ҚИШЛОВИНИНГ ГАРОВИ.

◆ ШУМАНАЙ РАЙОНИДАГИ «ШУМАНАЙ» СОВХОЗ - ТЕХНИКУМИДА ҚИШЛОВНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗИШ ВА ЧОРВА МОЛЛАРИ МАҲСУЛДОРЛИГИНИ ОШИРИШГА СУСТ ЭЪТИБОР БЕРИЛЯПТИ. ХЎЖАЛИКЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИГА ЭСЛАТИБ ҚЎЯМИЗ: ҚИШ ФАСЛИ — ОСОН ФАСЛ ЭМАС. ВАҚТ ҒАНИМАТ. ТАЙЁРГАРЛИКНИ КУЧАЙТИРИНГ!

ҚИШЛОВГА ШАЙМИСИЗ?

КПСС XXVI, Ўзбекистон Компартиясининг XX съездлари қарорлари ҳамда СССР Озиқ-овқат программасини тўла бажариш учун курашаётган республикамиз чорводорлари гўшт, сут, тухум етиштиришни кўпайтириш борасида муҳим тадбирларни амалга оширмоқдалар. Шу мақсадда чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор беришни, замонавий чорвачилик фермалари ва комплекслари қуриш, эскиларини илм-фан ютуқлари асосида реконструкция қилиш, моллар зотини яхшилаш ва уларни интенсив технология асосида намунали парваришлашни биринчи галдаги вазифа, деб билмоқдалар.

ҲОЗИР чорводорлар учун энг долзарб, масъулиятли дамлар бошланди. Қиш пайтида чорва маҳсулотлари етиштиришни камайтирмай, аксинча, кўпайтириб бориш айни кунлардаги ишимизга кўп жиҳатдан боғлиқ. Шу даврда мўл-кўл озуқа жамғариб, чорва бинолари, машина-механизмлар, озуқа цехларини ремонтдан чиқариб олсак, зиммага олган план ва социалистик мажбуриятларимизнинг ошириб адо этилишига реал асос яратилган бўлади.

Бу йил озуқа экинлари майдони анча кенгайтирилиб, чорва моллари учун етарли миқдорда озуқа жамғаришга кенг имкониятлар очилди. 9 сентябрга қадар республикамизда 5038,6 минг тонна дағал хашак тайёрланиб йиллик план 89,5 процент бажарилди. Бу ўтган йили шу даврда жамғарилган озуқага нисбатан 917,1 минг тонна кўп. Сенаж бостиришда, айниқса, яхши натижага эришилди. 1365,2 минг тонна сенаж бостирилиб, бу борадаги план 133,6 процентга етказилди.

Республикамиз хўжаликларида ем-хашак тайёрлаш суръатини янада ошириш мақсадида бу муҳим ишга қўшимча ишчи кучлари, техника воситалари ва бошқа ресурслар жалб қилинган. Мавжуд 4004 та ем-хашак тайёрлаш бригадасидан ташқари қўшимча 1400 та ўрим-йиғим отрядлари тузилди. Уларнинг 110 мингдан зиёд аъзоси озуқа тайёрлашда иштирок этмоқда. Озуқа тайёрлаш бригадалари ва отрядларга ажратилган машина-механизмлар қувватидан унумли фойдаланилаётганлиги туфайли ҳозир республика бўйича кунига 50 минг тоннага яқин дағал хашак жамғарилмоқда.

Аммо озуқа жамғаришда ҳамма ерда ҳам омилкорлик билан иш юритилмоқда, деб бўлмайди. Кўплаб хўжаликларда бу муҳим иш эътибордан четда қолаётганлиги туфайли озуқа тайёрлашда қолоқликка йўл қўйилмоқда. Жамғарилаётган ем-хашакнинг сифати талаб даражасида эмас. Бухоро ва Тошкент областида дағал хашак тайёрлаш плани ҳали бажарилмади. Навоий ва Қашқадарё областларида ҳам суръат кўнгилдагидек боряпти деб бўлмайди. Аҳволнинг ночорлигига қарамай, бу областларнинг партия, совет, хўжалик органлари ишда жиддий бурилиш ясашга шошилишмаётир. Масалан, Навоий ва Қашқадарё областларида кунига йиллик планнинг атиги 0,5-1,1 проценти миқдорида дағал хашак тайёрланаётганини қандай изоҳлаш мумкин?

Куз бошланганига қарамай айрим районларда масъулият унутиб қўйилганлиги оқибатида дағал хашак тайёрлаш ишлари ҳамон ўлда-жўлда. Кегайли районида бу борадаги план 67 процент бўлди. Когон районида 64, Навоий районида 62, Фарғона районида 63, Охунбобоев районида 61, Ғузор районида 59, Гагарин районида эса атиги 49 процент уддаланди.

Қимматли озуқа ҳисобланган витаминли ўт уни тайёрлашга ўтган йиллардагидек бу йил ҳам етарли эътибор берилмаётир. Ҳозирга қадар 80,7 минг тонна ёки йиллик планнинг 40 проценти миқдорида витаминли ўт уни тайёрланди. Фарғона ва Қашқадарё областларида бу борадаги план 30-31, Андижон областида 23, Қорақалпоғистон автоном республикасида 16, Сирдарё областида 10 процентга етди, холос.

◆ **ЧОРВАДОР ЎРТОҚЛАР! ҚИШЛОВ ЯҚИНЛАШИБ КЕЛЯПТИ. ЧОРВА БИНОЛАРИ РЕМОНТИНИ ТЕЗЛАШТИРАЙЛИК. ДАҒАЛ ВА ШИРАЛИ ОЗУҚА ТАЙЁРЛАШ, АСРАШ ВА ҚАЙТА ИШЛАШДАГИ НУҚСОНЛАРНИ ТЕЗРОҚ БАРТАРАФ ЭТИШГА КИРИШАЙЛИК.**

◆ **ҚИШЛОВ — СИНОВ ЭКАНЛИГИНИ УНУТМАЙЛИК!**

Беданинг тўртинчи ўрими ҳам ҳаддан ташқари чўзиб юборилмоқда. Шу кунгача пландаги 447,2 минг гектар ўрнига 199,9 минг гектар ердаги бедапояда тўртинчи ўрим тугалланди. Кунига 10,2 минг гектар ердаги беда ўриб олинмоқда. Бу тўртинчи ўрим планининг 2,3 процентига тенг. Беда ўримида айниқса, Навоий ва Хоразм областларида қолоқликка йўл қўйилаётир. Бу областларда тўртинчи ўрим плани эндигина 23 процент бўлди. Қорақалпоғистон АССРда 21 августга қадар бедапояларнинг 65 процентида учинчи ўрим ҳам ўтказилмаган эди.

Беда ўрими муддатлари ўтказиб юборилаётганлиги туфайли республикамизда табиий ўтлар ва қуруқ бедадан пичан тайёрлаш плани эндигина 62 процент бажарилди. Бу кўрсаткич Навоий, Бухоро ва Хоразм областларида 33-38, Қораўзак, Хўжайли районларида 35—39, Гагарин районида 20, Навбаҳор районида атиги 17 процентга етди.

Силос учун экилган маккажўхорини ўриб олиш ва яшил массани ҳандақларга бостириш ишлари ҳам суст олиб боriляпти. Ҳозирга қадар 55 процент ердаги маккажўхори ўриб олиниб, планнинг 47 проценти миқдорида силос бостирилди. Кунига 1,6 процент ердаги маккажўхори ўрилиб, йиллик планнинг 1,3 проценти миқдорида силос бостирилмоқда. Бу ишда Қорақалпоғистон автоном республикаси, Хоразм, Тошкент областларида қолоқлик юз бермоқда.

Беда ва оралиқ экинлар экиш вақти ўтиб бораётганига қарамай, бу муҳим ишга ҳамон жиддий киришилмаётир. Республикамизда эндигина 6,1 минг гектар ерга беда, 8,8 минг гектар ерга оралиқ экинлари экилди, холос. Бу йиллик планнинг 7,5-8 процентинигина ташкил этади.

Қатор областларда жамғарилаётган озуқа сифатига етарли эътибор берилмаяпти. Агрохимия лабораториялари маълумотига кўра Қашқадарё областида тайёрланган жами беда пичанининг атиги 53 проценти, сенажнинг 49 ва ўт унининг 53 проценти биринчи классга тўғри келади.

Чорва биноларини, машина-механизмлар ва асбоб-ускуналарни ремонт қилиш ишлари ҳам талаб даражасида эмас. Кўплаб миқдорда қурилиш материаллари, эҳтиёт қисмлар ажратилганига қарамай, қатор хўжаликларда чорва биноларини, озуқа цехлари ва бошқа техника воситалари ремонт муддатини кутиб ётибди. 19 августга қадар чорва биноларининг 27 процентига, чўчқахоналарнинг 17, паррандахоналарнинг 28, кошар ва қўтонларнинг 35, отхоналарнинг 30, озуқа цехларининг 23, озуқа тарқатиш механизмларининг 18, гўнг чиқариш механизмларининг 16, автоматлашган суғориш агрегатларининг 19 процентига ҳали қўл урилган эмас.

Чорва бинолари ва механизмларни ремонт қилишда Қашқадарё области хўжаликларида катта қолоқлик мавжуд. Областда қорамоллар боқиладиган биноларнинг 53 проценти, чўчқахоналарнинг 57, паррандахоналарнинг 52, кошар ва қўтонларнинг 56, отхоналарнинг 50 процентида ҳали ремонт ишлари бошланмаган. Фарғона областида қорамол боқиладиган биноларнинг 50 проценти, Жиззах областида сигирхоналарнинг 48 проценти, Андижон областида паррандахоналарнинг 67 проценти, Наманган областида кошар ва қўтонларнинг 58 проценти, отхоналарнинг 50 проценти, Жиззах областида озуқа цехларининг тенг ярми ремонтдан чиқарилмаган.

Октябрь ойининг бошида жамғарилган дағал хашак, ширали, аралаш ва минерал озуқалар қайта ҳисоблаб чиқилади, чорва фермалари ва биноларида сув, электр энергияси, ёнилғи, сут соғиш аппаратларининг тайёргарлик даражаси, озуқа тарқатадиган, гўнг чиқарадиган агрегатлар, озуқа цехларининг шайлиги текширилади. Областлар 15 октябргача республика Қишлоқ хўжалиги министрлигига текшириш натижаларига оид материалларни тақдим қилишлари лозим.

Кўриниб турибдики, қишловга тайёргарлик борасида эришилган ютуқлар билан бирга камчиликлар ҳам анчагина. Ана шу камчиликларни ўз вақтида, оператив тарзда тугатиб, чорва қишловини пухта ҳозирлик билан кутиб олиш барча чорводорларнинг муқаддас бурчидир. Шундагина чорва маҳсулдорлигини ошириб, халқимизга гўшт, сут, тухум етказиб беришни кўпайтиришга эришамиз.

В. БРИТОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг чорвачилик бошқармаси бошлиғи.

МЎЛ ОЗУҚА УЧУН

Баҳористон районидаги Ўзбекистон давлат наслчилик заводи чорводорлари қишловга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Улар ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида пландаги 10 минг тонна ўрнига 15 минг тонна чорва озуқаси жамғаришга аҳд қилишган. Шу кунларда завод чорводорлари ем-хашак тўплаш бўйича белгиланган план топшириқларини бажариш арафасида турибдилар. Ҳозиргача 9200 тонна ем-хашак тайёрланиб, ғарамхоналарга бостирилди. Айни кунларда хўжалик яйловларида 8 та ем-хашак тайёрлаш бригадаси иш олиб боряпти. Бу бригадаларда 8 та пресс-подборщик, 8 та ўрим агрегати ва 6 та йиғув машинасидан унумли фойдаланилмоқда. Ўримга 150 нафар киши сафарбар қилинган. Айни пайтда кунига 160-170 тонна ем-хашак жамғарилишига эришилмоқда.

М. КАРИМОВ.

ИЛҒОРЛАР САФИДА

Шоди Султонов йигирма йилдан бери Боёвут районидаги Пушкин номли совхозда ишлайди. У меҳнат қилаётган хўжаликнинг 4-сут-товар фермасида давлатга сут сотиш план топшириқлари ҳар йили ошиғи билан бажариб келинади. Бу ерда ҳар бир сигирдан соғиб олинаётган сут миқдори 3250 килограммни ташкил этаётир. Меҳнат интизоми яхши йўлга қўйилганлиги, ферма малакали мутахассис кадрлар билан мустаҳкамланиб, ҳар бир кишида масъулият ҳисси оширилганлиги сабабли шундай муваффақиятга эришилмоқда. Бундан ташқари молхоналар тўла механизациялаштирилган.

Шу кунгача совхоз чорвадорлари давлатга 500 тонна сут топширишга муваффақ бўлишди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 35 тонна ортиқдир. Бу ютуқда Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори Ш. Султоновнинг муносиб ҳиссаси бор.

Яқинда хўжалик коллективи яна бир хушхабарнинг гувоҳи бўлди. Жамоат ҳаётидаги актив иштироки, меҳнатсеварлиги ҳамда совхоз чорвачилигини ривожлантиришдаги хизматлари учун унга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвадор» фахрий унвони берилди.

Суратда: Ш. Султоновни ферма коллективи юксак унвон билан қутламоқда.

В. Втюрин фотоси (ЎзТАГ).

● *Беш йиллик зарбдорлари*

УШАЛГАН ОРЗУ

1984—85 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиб, чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш бўйича Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққан ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ҳамда ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган илғор хўжаликлар орасида Тошкент область Орджоникидзе районидаги «Коммунист» колхози ҳам бор. Қуйида шу хўжаликнинг моҳир сут соғувчиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Мактуба Салимова ва у меҳнат қилаётган пешқадам коллектив ҳақида ҳикоя қиламиз.

Гулнора Ҳайитбоева ўн кунлик мусобақа якунида ғолиб чиқди. Унинг шарафига фермада байроқ кўтарилди.

— Табриклайман, Гулнора, — қутлади Мактуба опа. Шу тобда устоз учун шогирди ютуғи билан фахрланишдан, унинг қувончига шерик бўлишдан ўзга бахт йўқ эди. Ахир, ўзи ҳам бир пайтлар унинг сингари шогирд бўлган, дастлабки меҳнат ютуқлари ҳаяжонини кўнглидан кечирганди-да! Бир зум хаёлдан кечган ўйлари уни олис-олисларга етаклади.

У мактабда ўқирди. Дарсдан чиқди дегунча онаси ёнига — фермага борарди. Она гоҳида «Нега келдинг, қизим?» деб сўраб қолар, у бўлса, «сизга ёрдам бергани...» дерди-да, сигирларга ем беришга тушиб кетарди.

— Ўқишни битиргач нима қилмоқчисан қизим? —сўраб қолди бир куни она. Мактуба шу пайтгача келажаги ҳақида жиддий ўйлаб кўрмаган, «Мактабни битирсам соғувчилик қиламан-қўяманда», деб шунчаки ўйлаб юрарди. Ҳозир келажаги ҳақида гап очилгач, ўйланиб қолди: «Ёнингизда ишлайман» —деса онаси қаршилик қиладигандай туюлди... Лекин она тушунди.

— Майли, қизим, касбҳунарнинг яхши-ёмони йўқ. Фермада ишлайман, десанг ишлайвер, машаққатига чидасанг бўлгани.

Шу-шу бўлди-ю, Мактуба «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози фермасига, танқли соғувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Минавар Исоқова олдига борди.

— Яхши, —деди опа унинг мақсадини билгач. — Фақат оғиридан қўрқиб, енгилига чопмайсиз.

Бу воқеага ҳам ўн икки йилдан ошди. Мактуба сигирларни озиқлантириш, кўп сут соғиб олиш, молхоналар озодалигини сақлаш —ҳаммасини ўзлаштириб борди.

— Энди ўзингиз мустақил ишлайверсангиз бўлади, — деди кунларнинг бирида унга устози. —Ферма мудири билан гаплашдим. Ҳозирча 20 та сигир берадиган бўлди. Уялтириб қўйманг тағин.

Мактуба ҳаяжонланиб кетди:

— Ишончингизни оқлайман, опа...

Бу орада унинг адреси ўзгарди. Орджоникидзе районидаги «Коммунист» колхози фермасига ишга келди. Донгдор соғувчи Минавар Исоқованинг шогирди эканлигидан хабар топган колхоз партия комитетининг секретари севиниб кетди.

— Сиз фермада ишлайман дейсизу, йўқ деймизми, синглим? Ҳозир бизда аксарият ёш қизлар ишлашяпти. Уларга иш ўргатсангиз бас...

Шу куниёқ уни ўн нафар ёш соғувчи қизларга бош қилиб тайинлашди. Колхоз чорвачиликда қатор йиллардан бери оқсаб келарди. Бунга чорвадорлар ўртасида меҳнат интизоми бўшашиб, кадрлар қўнимсизлиги авж олиб кетганлиги, қолаверса, ўзибўларчилик, масъулиятсизлик ҳоллари сабаб бўлганди. Район партия комитети хўжаликдаги аҳволни чуқур ўрганиб, фермани малакали, ишчан кадрлар билан мустаҳкамлашга катта эътибор берди. Чорвадорларнинг турмуш тарзи, маданий-маиший шароитини яхшилаш, айниқса, фермани тажрибали соғувчилар билан мустаҳкамлаш ва ниҳоят, чорва маҳсулдорлигини ошириш чораларини кўрди. Натижа ёмон бўлмади. Қисқа вақт ичида қорамоллар бош сони 860 тага етди. Уларнинг 398 тасини соғин сигирлар ташкил этди.

Мактубанинг хаёлидан ана шулар ўтди.

Якунловчи йилда хўжалик чорводорлари пландаги 1009 тонна ўрнига 1030 тонна сут, 72 тонна ўрнига 91 тонна гўшт топширишга аҳд қилганлар. Сигирлардан бузоқ олиш марраси ҳам юксак: уларнинг сони 375 бошга кўпаяди. Бу —пландагидан анча кўп.

Хўжалик чорвачилигида юз бераётган бундай сифат ўзгаришларида шубҳасиз, ёш коммунист Мактуба Салимовага ўхшаш ўнлаб соғувчи қизларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Унинг Гулнора Ҳайитбоева, Заҳро Аҳмедова, Дилбар Юнусова сингари шогирдлари мусобақада пешқадам. Улар ўз боқимларидаги сигирларнинг ҳар биридан 3600 килограммдан сут соғиб олишга сўз беришган. Мактубанинг нияти эса 25 бош сигирнинг ҳар биридан 4 минг килограммдан серқаймоқ сут соғиб олиб, КПСС XXVII ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездларига муносиб совға ҳозирлашдир.

— Хўжалигимиз чорвадорларининг келаётган қишловни ҳам бу йилгидек муваффақиятли ўтказишларига ишончимиз комил, —дейди у. — Негаки, қишлов тайёргарлигини ҳозирдан пухта кўриб қўйдик. Шу кунгача икки минг тоннадан ортиқ чорва озуқаси жамғаришга эришдик. Молхоналар ремонти тугалланди. Барча майдонлардаги озуқа экинларидан, айниқса, маккажўхоридан мўл ҳосил кўтардик. Тайёрланган силос миқдори 392 тоннага етди. 500 тоннадан ортиқ табиий хашак ғарамларга бостириб қўйилди. Дағал хашак тайёрлаш давом этяпти. Бедазорларда ҳали яна бир марта ўрим ўтказамиз.

Соғувчилар, молбоқарлар, хашак тайёрлаш бригадалари ва звенолари ўртасида ташкил этилган мусобақа кун сайин авж олиб, «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик» зарбдор вахтаси суръатига суръат қўшилмоқда.

Н. АЛИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Шуманай районидаги Гагарин номли совхоз билан «Шуманай» совхоз-техникуми ёнма-ён жойлашган бўлиб, шароити деярли бир-бириддан фарқ қилмайди. Аммо икки хўжаликнинг пахтачилик бўйича ҳам, чорвачилик бўйича ҳам кўрсаткичлари турлича. Бунга сабаб нима!

ИККИ ХИЛ МАНЗАРА

Гагарин номли совхоз — райондаги кўп тармоқли хўжаликлардан бири. Совхозда пахтачилик билан, бирга чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари комплекс ривожланмоқда.

— Тадбиркорлик билан иш юритилса, чорвачилик ҳам пахтачилик сингари рентабелли соҳага айланиб бораверади, — дейди совхоз директори, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Ў. Кўккўзов. — Бунинг учун, аввало, мустаҳкам ем-хашак базаси керак. Хўжаликда ҳозиргача 2500 тонна хашак тайёрланиб, бу борадаги белгиланган план ошириб бажарилди. 700 тонна ўрнига 815 тонна сенаж бостирилди.

Ўтган йили совхоз чорвадорлари 31 тонна гўшт, 219,5 тонна сут, 200 минг дона тухум топшириб, йиллик планларини ошириб бажарган эдилар. Шу йилнинг ўтган 8 ойида чорва маҳсулотлари тайёрлаш план ва топшириқлари ҳам муваффақиятли адо этилди.

Совхоз чорвадорлари 1984—1985 йил қиш фаслида қишловни муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ва харид қилишни кўпайтириш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғига сазовор бўлдилар.

«Шуманай» совхоз-техникуми эса бир вақтлар райондагина эмас, автоном республиканинг шимолий районларида энг йирик, намунали хўжаликлардан бири эди. Лекин кейинги йилларда барча соҳада чекиниш юз берди. Айниқса, чорвачилик оқсаб қолди. Совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти йўл қўйилган нуқсонлардан хулоса чиқариб, аҳволни яхшилаш ўрнига, ҳамон бепарволикка берилиб юрди. Шу йилнинг ўтган ойида чорва маҳсулотлари тайёрлаш бўйича белгиланган план топшириқлари бажарилмади.

Давлатга 25 тонна ўрнига 17,1 тонна гўшт, 205 тонна ўрнига 134,6 тонна сут, 210 минг дона ўрнига 181 минг дона тухум топширилди, холос.

Совхоздаги 717 бош қорамолнинг 252 бошини сигирлар ташкил этади. Бунинг 172 таси соғин сигирлар. Уларнинг ҳар биридан соғиб олинаётган сут миқдори кунига 3,5-4 килограммдан ошмаяпти. Сут-товар фермасида ишлаётган 7 соғувчининг ҳар бирига 36—40 бошдан соғин сигир бириктилган.

Улар соғиб олаётган сут миқдори мўлжалдагидан анча кам. Масалан, К. Ахаева, М. Шўпанбекова сингари соғувчилар ҳозиргача ўзларига бириктилган ҳар бир сигирдан 805—854 килограммдан сут соғиб олдилар. холос. У. Мўлдаҳмедова, З. Ершуекова, У. Суюнова, Д. Абилжонова каби соғувчилар бу кўрсаткични аранг 455—705 килограммга етказишди.

Совхоз раҳбарлари йил бошида мўл-кўл ем-хашак базаси яратиш ҳақида катта ваъдалар беришди-ю, тезда унутишди. Оқибатда бу борадаги план топшириқларининг бажарилиши барбод берилди. Шу ой бошигача 2830 тонна ўрнига 2227 тонна дағал хашак тайёрланди. Беда пичани 66,7 процент, сенаж тайёрлаш плани эса 27,5 процент бажарилди. Силос бостиришга энди киришилмоқда. АВМ агрегати йўқлигидан фермаларда витаминли ўт уни тайёрланмаяпти. Озуқа цехлари ишида барака йўқ.

Совхоз чорвадорлари якунловчи йилда 56 тонна гўшт, 393 тонна сут, 400 минг дона тухум топширишга қарор қилганлар. Агар аҳволни ўнглаш йўлида зарур чоралар кўрилмаса бу йил ҳам планлар бажарилмай, хўжалик раҳбарлари ер чизиб қолишлари мумкин.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ ДАЪВАТИ

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгаши Эрон ва Ироққа мурожаат қилиб, бемаъни хунрезликни тўхтатишга қатъий даъват этди. Жаҳон Тинчлик Кенгаши яқинда Эрон—Ироқ уруши бошланган кунга беш йил тўлиши муносабати билан эълон қилинган мурожаатида таъкидлаб ўтганидек, ана шу қуролли можаро минг-минглаб кишиларнинг ёстиғини қуритди, ҳар икки мамлакатда кўп вайронгарчиликка олиб келди.

Форс кўрфазидаги бемаъни уруш, деб уқтириб ўтиладди ҳужжатда, империализм манфаатларигагина хизмат қилади ва АҚШнинг бу районда ҳамда Ҳинд океанида ўз ҳарбий кучларини кўпайтириши учун бир баҳонадир. Мамлакатлар ўртасида адоват келтириб чиқаришга уринаётган империализм ва янги мустамлакачилик кучлари ўзларининг «бўлиб ол ва ҳукмронлик қил» деган эски сиёсатини амалга ошириб, миллий озодлик ҳаракатларига қарши курашиш учун Эрон—Ироқ урушидан фойдаланмоқдалар.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши қуйидагиларни таъкидлади: Эрон билан Ироқ ўртасидаги қуролли можаронинг давом эттирилиши региондаги кескинликни янада кучайтиришга сабаб бўлиши мумкин. Бу можаро бутун планетада тинчликни хавф остида қолдиради. Ҳужжат Эрон ва Ироққа мурожаат қилиб, БМТнинг резолюцияларини бажариш ва халқларнинг суверенитети, мустақиллиги ҳуқуқини тан олиш ва ички ишларга аралашмаслик асосида тинчлик ўрнатишга даъват этади.

ЭФИОПИЯ ХАЛҚИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ

АДДИС-АБЕБА. Социалистик Эфиопия халқи 12 сентябрда тантанали вазиятда ўз миллий байрами — Революция куни ҳамда авангард марксча-ленинча партия — Эфиопия Ишчи партияси ташкил этилганлигининг бир йиллигини нишонлади. Минг-минглаб ишчилар, деҳқонлар, хизматчилар, жамоат ташкилотларининг активлари бу ерда бўлиб ўтган оммавий митингда қатнашдилар. Митингда Эфиопия Ишчи партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Муваққат Ҳарбий-маъмурий кенгаш раиси Менгисту Хайле Мариам нутқ сўзлади.

Аддис-Абебадаги Революция майдонида ҳарбий парад ва байрам намойиши бўлиб ўтди. Бутун мамлакатда ўтказилган митинг ва намойишларда Эфиопиянинг миллионлаб гражданлари мамлакат танлаб олган йўлни қўллаб-қувватлаётганликларини, демократик ўзгаришларни ўтказишда, миллий экономикани юксалтиришда фаол қатнашишга азму қарор берганликларини айтдилар.

(ТАСС).

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

ТЕЛЬ-АВИВНИНГ ТЕРРОР СИЁСАТИ

БАЙРУТ. Исроил босқинчилари ва уларнинг маҳаллий гумашталари Жанубий Ливаннинг тинч аҳолисига нисбатан террор ва жабр-зулм ўтказиш сиёсатини давом эттирмоқда. Бу ердан олинаётган хабарларга кўра, босқинчилар ва уларнинг «Жанубий Ливан армияси» деб аталган армиясидаги гумашталарининг артиллерия ва танклари Хасбой шаҳри атрофини қаттиқ ўққа тутган. Яқинда Мимас районига кирган Ливан мунтазам армиясининг қисмлари ҳам ўққа тутилган. Агрессорлар Аркуб районида кенг миқёсда жазо операциясини амалга оширган. Улар Фардис, Хаббария, Рашая-Фаххар, Кфар-Хаммом ва бошқа бир қанча қишлоқларга бостириб кириб, оммавий тинтув ўтказганлар ва одамларни қамоққа олганлар, «шубҳали» кўринган ҳар қандай объектга қарата ўт очганлар.

БЕНАЗИР БХУТТОГА ЁВУЗ ХУРУЖ

ДЕҲЛИ. Покистондан олинаётган хабарларга қараганда, Исломобод ҳарбий режими тақиқлаб қўйилган Покистон халқ партияси раҳбари уй қамоғида турган Беназир Бхуттони таҳқирламоқда. Қонун чиқарувчи ассамблея сессияси очилишида Покистон ташқи ишлар министри М. А. Хаттак сўзлаган нутқ шундан далолат беради. Покистон халқ партиясининг раҳбари «қонунга зид сиёсий фаолият» билан шуғулланганлик ва мамлакатда амал қилаётган ҳарбий ҳолат тўғрисидаги қонунни бузишда айбланиб қамоққа олинган, деб айтди министр.

Министрнинг Б. Бхуттога ва Покистон халқ партияси активларига қилган қўпол хуружи ассамблея аъзоларининг қаршилиги ва қаҳр-ғазабига сабаб бўлди. Ассамблеянинг бир группа депутатлари бундай «айблаш»ни адолатни қўпол равишда бузиш деб баҳолаб, Б. Бхуттонинг қонунга хилоф равишда қамалишига норозилик билдириб, залдан чиқиб кетдилар.

(ТАСС).

«ТОШКЕНТНИНГ ОЛТИН КУЗИ» IV БУТУНИТТИФОҚ САНЪАТ ФЕСТИВАЛИ

СЎЗ — ФЕСТИВАЛЬ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

ҚУВОНЧИМИЗ ЧЕКСИЗ

В. СПИВАКОВ,
РСФСРда хизмат кўрсатган артист

— Мамлакатимиз ҳаётида бу йил алоҳида ўрин тутади, зеро, халқларимиз КПСС-нинг навбатдаги съездига қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар, беш йилликни шонли меҳнат зафарлари билан якунламоқдалар. Шу маънода IV Бутуниттифоқ санъат фестивалининг КПСС XXVII съездига бағишланганлиги ўзига хос мазмунга эга.

Фестивалда кўпмиллатли совет санъати ютуқлари кўз-кўз этилаётир, шу билан бирга галдаги вазифалар табиий равишда ўз-ўзидан ойдинлашаётир. Ҳа, бу анжуман ижодий коллективларнинг алоқаларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Шуни ҳам айтиш керакки, «Тошкентнинг олтин кузи» фестивалида қатнашиш мен раҳбарлик қилаётган «Виртуозы Москвы» Давлат камер оркестри ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Қуёш ўлкаси деб ном олган Ўзбекистоннинг сахий кузи янгроқ қардошлик тароналари билан ўзгача тароват касб этди.

Олтин куз... Мўл-кўл ҳосил... Уларга қадоқ қўллар меҳнати синггaн. Булар янги-янги асарларга мавзу бўла олади. Ва биз ўз репертуаримизни ана шундай асарлар билан бойитиш ниятидамиз.

Тошкент—кун сайин юксалаётган, кўркамлашаётган гўзал шаҳар. Бу ердаги саноат корхоналарида, қурилишларда ҳам бой маънавий оламга эга замондошларимиз меҳнат қилишаётганлигини кўрдик. Мана, бир неча кундирки, «Баҳор» концерт залида, ана шундай бунёдкор тошкентликлар ҳузурида концертлар беряпмиз. Улар беҳад талабчан, хассос ва нозик таъб... Уларни хушнуд этсак, ўзимизни бахтиёр ҳис этардик.

ҚЎШИҚ ҚАНОТИМИЗДИР

Т. МАҲМУДОВА,
Озарбайжон ССР халқ артисти

— Ҳаётни куй ва қўшиқсиз тасаввур эта олмайман. Яхши санъат асари қалбларни мунаввар этади, ғайрат-шижоатни оширади.

Биз қуёшли Ўзбекистонга ана шундай янгроқ асарлар билан келдик. Мана, бир неча кундирки, шаҳар-у қишлоқлар, пахтазор-у боғ-роғлар узра қардошлик тароналари янграётир. Айни куз пайти Ўзбекистонда ана шундай санъат байрами ўтиши анъанавий тус олганлиги қувонарли, албатта.

Бу йилги «Тошкентнинг олтин кузи» санъат фестивалида Ҳ. Мухторов, Д. Покровский, М. Ҳамроқулова, Ф. Зокиров каби таниқли санъаткорлар қатнашмоқдаки, биз бир-биримиздан кўп нарсалар ўрганиб, ижрочилик маҳоратимизни оширишга имкон туғилди. Буларнинг барчаси учун «Олтин куз» фестивалига мингдан-минг раҳмат, деймиз.

Тошкентда ўтаётган ҳар бир кунимиз янги-янги асарларга мавзулар туғдирмоқда.

Фестиваль иштирокчиси — Латвия ССРнинг «Орнамент» эстрада-фольклор ансамбли коллективи ажойиб куй-қўшиқлар билан санъат мухлисларини хушнуд этмоқда.
Суратда: ансамбль санъаткорлари.
С. Маҳкамов фотоси.

ИШЧИЛАР САНАТОРИЙСИ

◆ Андижон ип-газлама комбинати қошида 100 ўринли санаторий-профилакторий қуриб битказилди.

Бу билан тўқимачилар учун яна бир қулайлик яратилди. Уч қаватли бинога жойлашган саломатлик масканида даволаш блоки, ошхона, дам олиш хоналари бор. Яхши жиҳозланган ҳар бир хона икки кишига мўлжалланган.

Саломатлик масканини 162-қурилиш трестига қарашли 1-қурилиш бошқармасининг Акромжон Абдуллаев мастерлик қилаётган коллективи қурди. Анатолий Баринов, Ўринбой Режабоев, Анатолий Бровиков бошлиқ бригадаларнинг коллективлари қурилиш-монтаж ишлари бажаришда намуна кўрсатдилар.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

СПОРТ

Шахмат

ШИЖОАТ ШУНЧАЛИК-ДА!

«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси **М. МУҲИДДИНОВ** Москвадан хабар қилади

Жаҳон биринчилиги учун А. Карпов ва Г. Каспаров ўртасидаги матчнинг навбатдаги — тўртинчи партиясида яна ўша машҳур фарзин гамбитига мурожаат этилди. Нега? Бундан олтмиш йилча муқаддам, икки шахмат паҳлавони — кубалик Хосе Рауль Капабланка билан рус гроссмейстери Александр Алёхин ўртасида Буэнос-Айрес шаҳрида жаҳон биринчилиги учун матч ўтказилганди. Матчда асосий баҳс фарзин гамбити теварагида бўлган эди. Ўшандан бери кўплаб бошқа дебютлар ҳам зўр ривож топди. Аммо ҳақиқий зўрлар учун энг мустаҳкам системалардан бири фарзин гамбити эканлиги мутахассисларда асло шубҳа қолдирмайди. Ҳа, бунда кураш кенг кўламда олиб борилади. Бу эса чемпионларга хос фазилат.

Бундан олдинги партияда ҳам худди шу вариант танланган эди. Фарқи шуки, оқ доналар бу сафар жаҳон чемпионида бўлди. Бинобарин, томонлар баайни ўзи-ўзига қарши ўйнаётган эди. Олдинги партияда Каспаров еттинчи юришда янгилик қўллаган бўлса, бу гал Карпов олдинги матчнинг 27-партиясида қўллаган юришини такрорлади. Тож талабгорининг 8-юриши яна янгича бўлди.

Матбуот марказига тўпланганлар орасида аёллар ўртасида уч карра жаҳон чемпиони Майя Чибурданидзе, собиқ жаҳон чемпиони Михаил Таль ва бошқа машҳур гроссмейстерлар бор. Уларга осон. Тахтадаги доналарни бемалол ва истаганча у ёқдан бу ёққа суриб таҳлил қила оладилар... Тахта марказида юз берган бир неча алмашувлардан сўнг мутахассисларнинг ягона фикри шундай бўлди: вазият тахминан баравар. Лекин ўйин бошланмасдан олдин ҳам имкониятлар тенг бўлади-ку. Мана шу тенгликка кейинчалик ким қандай муносабатда бўлиши-ю, ундан қандай наф топиши муҳим.

Юриш сайин позицияга баҳо беришда қийинчиликлар вужудга кела бошлади. Кимнинг ўйини яхшироқ эканлиги муаммога айлана борди. Каспаров фаоллик кўрсатар, Карпов эса таг-заминдан бўлажак кескин жангга шайланарди. Бу партияда кимки биттагина арзимас хатога йўл қўйса, устунликни қўлдан бериши турган гап эди. Изчиллик бобида чамаси жаҳон чемпиони бетакрор маҳорат кўрсатарди. Доналар камайган сари қоралар қароргоҳида заифлик сезила бошлади.

Бу партия 40-юришдан сўнг кечиктирилди. Унда моддий мувозанат сақланган бўлса-да, позициявий устунлик оқлар томонида. Бу устунлик Карповга ғалаба учун етарлими, йўқми, буни уйдаги таҳлил ҳамда ўйиннинг давоми кўрсатади.

Бу партия қандай натижа билан тугашидан қатъи назар учрашув мазмунли ўтди, мухлисларга жуда манзур тушди. Жаҳон чемпионининг шижоатли юришлари мутахассис-у шахмат ишқибозларида яхши таассурот қолдирди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

СОВЕТ СПОРТЧИЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

Совет спортчилари Хитой Халқ Республикасининг Нанкин шаҳрида ўтказилган халқаро мусобақаларда муваффақият қозонишди. Москвалик Сергей Мальченко баландликка сакрашда (2 метр 23 сантиметр) ғолиб бўлди. Олмаоталик Виктор Шульгин эса лангар билан баландликка сакрашда биринчи ўринни олди. Уч хатлаб сакраш мусобақаларида тошкентлик Владимир Черников ғолиб чиқди. У 16 метр 94 сантиметр натижа кўрсатди ва ҳурмат шоҳсупасининг энг юқори поғонасига кўтарилди.

МАМЛАКАТ РЕКОРДИ УРНАТИЛДИ

Олмаотада СССР кубоги учун мусобақалар бўлиб ўтмоқда. Қозоғистон физкультура институтининг студенти Елена Коконова узунликка сакрашда мамлакат рекордини ўрнатди. У 7 метр 31 сантиметр натижа кўрсатди.

ФУТБОЛ:

ЯГОНА МАҚСАД

Келаси йили Мексикада ўтказиладиган жаҳон биринчилиги олдидан саралаш ўйинлари ўтказилаётир. Маълумки, СССР терма командаси Европа қитъаси олтинчи группасида иштирок этмоқда. Уч ойлик танаффусдан сўнг мазкур группада учрашувлар бошланди. Швейцария ва Ирландия терма командалари ўртасидаги учрашувда 0:0 ҳисоби қайд этилди.

Мамлакатимиз футболчилари саралаш матчларининг қолган учтасини ўз майдонларида ўтказишади. Улар Дания, Ирландия ва Норвегия футболчиларини қабул қилишади. Бу учрашувларнинг ҳаммасида ғалабага эришиш зарур. Ҳозирча Дания ва Ирландия командалари 6 тадан очко тўплаб группада пешқадам бўлиб туришибди.

СОВРИН КИМГА НАСИБ ЭТАДИ

12 сентябрь куни мамлакат кубоги учун 1/8 финал учрашувлари бўлиб ўтди. Мамлакатнинг ўтган йилги чемпиони Ленинграднинг «Зенит» футболчилари ўз майдонида Тбилиси динамочиларини қабул қилиб, 2:1 ҳисобида ғалаба қозонишди. Одессанинг «Черноморец» клуби биринчи лига вакили «Ротор» (Волгоград) билан учрашди. Бу ўйинда Одесса денгизчилари 3:1 ҳисобида устун келишди. Москвада «Спартак» билан «Динамо» (Киев) ўртасидаги учрашув ғоят қизиқарли ўтди. Асосий вақтда ҳисоб 2:2 бўлди. Қўшимча вақтда эса 3:3 ҳисоби қайд этилди. Ғолибни аниқлаш учун 11 метрли жарима тўплари тепилди. Бу баҳсда спартакчилар ғолиб (4:3) чиқиб, соврин учун курашни давом эттирадиган бўлдилар.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТУПЛАР, ОЧКОЛАР

● **ХОККЕЙ.** СССР терма командасининг Чехословакия хоккейчилари билан учта ўртоқлик учрашувларини ўтказиши мўлжалланган. Брно шаҳрида дастлабки ўйин бўлиб ўтди. Совет хоккейчилари 4:2 ҳисобида ғалаба қозонишди.

● **ЎҚ ОТИШ.** Югославияда ўтказилган Европа чемпионати тугади. Совет спортчилари она-Ватанларига 40 медаль билан қайтдилар. Уларнинг 19 таси олтин, 14 таси кумуш ва 7 таси бронза медалидир.

ОБ-ҲАВО

Синоптикларнинг хабар қилишларича, яқин кунларда Ўзбекистонда ҳавонинг кам булутли бўлиши кутилмоқда. Шарқдан секундига 3—8 метр тезликда шабада эсади. Кечаси 10—15, айрим жойларда 18, кундузи 30—35, жанубда 37 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво кам булутли бўлади. Шарқдан секундига 1—5 метр тезликда шабада эсади. Кечаси 12—14, кундузи 31—33 даража иссиқ бўлади.
[ЎзТАГ].

РАССОМ ХАНДАСИ

— Енги узун бўлиб кетибди-ку!
— Бир ёғини шимарсангиз баб-баравар бўлади-қўяди.

— Овқат тайёр бўлди деяпсиз! Масаллиқнинг ярми ортиб қолди-ку!
— Унақа бемаъни саволларни бергандан кўра бор — ишингни қил.

— Сизда инсоф борми, дугонажон! Болалардан орттирганимизни кеча сиз олиб кетдингиз, бугунгиси меники бўлади-да, ахир!

Рассом М. Унгаров.

ҲАР ТЎҒРИДА

Алкоголизм учинчи ўринда

Ирландия индустриясига ичкилик туфайли йўл қўйилаётган прогуллар йилига 200 минг фунт стерлинг зарар келтирмоқда. Атиги 3,5 миллион аҳолиси бўлган мамлакат учун бу ҳол жуда ачинарлидир. Ишлаётган эркакларнинг ҳар ўн нафаридан бири, шунингдек, ишга чиқадиган аёлларнинг беш проценти алкоголизм «дарди»дан азоб чекиши аниқланган. Ирландияликларнинг умрига завол бўлишда алкоголизм рак ва юрак касалликларидан кейин учинчи ўринга чиқиб олди.

«Саводсиз Америка»

Маориф масалалари билан шуғулланувчи машҳур мутахассис Ж. Коузолнинг Америкада чоп этилган китоби шундай деб номланади. Муболаға қилинаётгани йўқ. Америкада 60 миллион киши ўқиш, ёзишни яхши билмайди. Аҳолининг саводхонлик даражаси бўйича Америка дунёда 49-ўринда туради.

„ЗАНГОРИ ЭКРАН" ҲАФТАЛИГИ

16—22 сентябрь

16 сентябрь, душанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Футбол шарҳи. 10.10 — Цирк программаси. 11.10 — «Кутузов». Бадиий фильм. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильмлар. 16.15 — Мультфильм премьераси. 16.20 — «Узеир Гаджибеков. Узоқ умр аккордлари». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 17.45— «Дўстлик саҳифалари». Телефильм. 18.35 — Баскетбол бўйича Европа чемпионати. Хотин-қизлар. Финал. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Ишлар ва одамлар». 20.00 — Мультфильмлар. 20.20 — Фильм-спектакль премьераси. 21.20 — «Время». 22.05 — Фильм-спектаклнинг давоми. 22.55 — Футбол шарҳи. 23.25— «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — «Рус тили». 10.55 — «Микроолам одимлари». 11.05 — Олам материалист кўзи билан 11.35 — Астрономия. 12.05 — «Фан ва турмуш». 13.10 — «Ўқитувчига — музика-сабоғи». 14.15 — Илмий-оммабоп фильм. 14.25 — География. 14.55 — «Мусобақани қандай ташкил этиш керак?» 15.20 — Илмий-оммабоп фильм. 15.30 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм премьераси. 19.00 — Ритмик гимнастика. 19.30 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан». 20.00 — Баскетбол бўйича халқаро учрашув. Эркаклар. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Сюита. 8.00 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.10 — Ҳужжатли фильм. 8.20 — «Ота-оналарга болалар ҳақида». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — «Гулхан» журнали саҳифаларида. 19.00 — «Ёшлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Бугун оламда нима гап?» 20.00 — Камер куйлари кечаси. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Камер куйлари кечаси. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ойбек туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланган тантанали кеча ва концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Ойбек туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланган тантанали кеча ва концертнинг давоми.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 ва 16.00 — Москва-II. 17.05 — Болалар учун фильм. 18.10 — «Ёшлик». 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — «Қизиқувчилар экрани». 19.30 — Телефильм. 19.50 — Тошкент янгиликлари. 20.10 — «Улар ўтолмайди». Бадиий фильм. 21.30 — Москва-II.

17 сентябрь, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Концерт. 10.10 — Фильм-спектакль. 12.10 — Телефильм премьераси. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 15.30 — Концерт. 15.50 — «Стадион ҳамма учун». 16.25 — «Узеир Гаджибеков. Узоқ умр аккордлари». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 17.40 — Телефильм. 18.45 — «Сиз яратган боғ». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Инсон ва қонун». 20.05 — «Иккинчи баҳор». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Олам кинокамера кўзгусида». 23.20 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — В. В. Маяковский. «Жуда соз». 10.35 ва 13.10— Француз тили. 11.05 — Рационализаторлик ва ихтирочилик. 11.35 — ва 12.40 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 13.40 — Илмий-оммабоп фильм. 13.50 — «Мен флотни ёзаман». 14.45 — Тасвирий санъат. 15.15 — «Думбул бойвачча». 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Ҳаракат хавфсизлиги учун» 19.15 — Парашют кўпкураши бўйича СССР чемпионати. 19.45 — «16 ёшгача ва ундан катталар». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Халқаро панорама». 21.30 — «Время». 22.05 — Телевизион бадиий фильм. 23.20 — Илмий-оммабоп фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — Пионер телетайпи». 8.10 — Телефильм 8.20 — «Илғор тажриба — ҳаммага». 8.30 — «Ахборот». 8.50— Ҳужжатли фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — «Тенгдош». 19.00 — — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Звезда» (Жиззах). Танаффус пайтида «Ахборот». 20.50 —«Ахборот». 21.10 — «Хирмонингизга барака». 21.30 — «Время». 22.05 — «Тошкентнинг олтин кузи».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.05— Москва-II. 17.05 — Болалар учун фильм. 18.10 — «Диққат, темир йўл». 18.30 — Ҳужжатли фильм. 18.40 — «Ёз ҳикоялари». Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Дўстлик тароналари. 20.55 — Телефильмлар. 21.30 — Москва-II.

18 сентябрь, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — Мультфильм. 10.10 — Саёҳатчилар клуби. 11.10 — «Иккинчи баҳор». Бадиий фильм. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Буратино кўргазмаси». 16.25 — Концерт. 16.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 17.30 — «Тарих саҳифалари». 18.15 — Мультфильм. 18.25 — Киномошабин ҳамроҳи. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Бегона ҳодиса». Телевизион бадиий фильм. 20.40 — Концерт. 21.00 — Футбол. УЕФА кубоги. 1/32 финал. «Черноморец» — «Вердер» (ГФР) 2-тайм. 21.45 — «Время». 22.15 — УЕФА кубоги. 1/32 финал. «Вицмут» (ГДР) — «Днепр». 2-тайм. 22.45 — «Агар соғлом бўлай десанг». 23.00 — Футбол. УЕФА кубоги 1/32 финал. «Спартак» — «Туруи Паллосеруа» (Финляндия) 2-тайм. Европа чемпионларининг кубоги. 1/16 финал. «Зенит» — «Валеренген» (Норвегия). 2-тайм. 23.45 — «Дунё воқеалари». 24.00 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — В. Луговской поэзияси. 10.15 — Қуёш ва қуёш системаси. 10.35 ва 14.10 — Немис тили. 11.05 — «Ертўла болалари». 11.35 ва 12.40 — Умумий биология». 12.05 — «Сиз яратган боғ». 13.10 — Тарих. 13.40 — Зоология. 14.40 — Илмий оммабоп фильм. 14.50 — А. Н. Островский. «Момоқалдироқ». 15.35 — «Оилавий турмуш этикаси ва психологияси». 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Қишлоқ янгиликлари». 19.45 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Концерт. 8.00 — «Салом, кичкинтойлар». 8.10 — «Ўқувчиларни касб-ҳунарга йўналтириш». 8.20 — Телефильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.35 — «Қалбларимизда фестиваль» (такрорий). 19.10 — «Пахта тозаловчиларнинг янги марралари». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Бугун оламда нима гап?». 20.00 — «Инсон боланкдан бошланади». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Ёзувчи ва замон». 21.20 — Кинопрограмма. 21.45 — «Время». 22.15 — Концерт.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.00 — Москва-II. 17.05 — Музикали телефильм. 18.10 — Телефильм. 19.00 — XIV—XVI асрларда ўзбек адабиёти. 19.30 — Телефильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Опералардан саҳналар. 21.00 — «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 21.45 — Москва-II.

19 сентябрь, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Ўсмирлар ижоди». 10.10 — «Ҳайвонот оламида». 11.10 — «Бегона ҳодиса». Телевизион бадиий фильм. — 12.20 — Концерт. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.00 — «Қувноқ стартлар». 16.50 — Концерт. 17.25 — «Бил ва уддала». 17.55 — Концерт. 18.25 — Мультфильм. 18.45 — «Фан ва турмуш». 19.15 — Дунё воқеалари». 19.30 — «Дунё ва ёшлар». 20.10 — «Ковпак ҳақида ўйлар». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳужжатли экран». 23.05 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — А. С. Пушкин. «Капитан қизи». 10.05 ва 14.05 — Испан тили. 11.05 — Ўрта Осиё табиати. 11.35 ва 12.40 — Зоология. 12.00 — «Оила ва мактаб». 12.30 — Илмий-оммабоп фильм. 13.05 — Тарих. 13.35 — Умумий биология. 14.35 — «Кўкламги чақириқ». Бадиий фильм. 15.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Концерт. 19.00 — «Шахмат мактаби». 19.30 — Ритмик гимнастика. 20.00 — «Камалак». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Футбол. Кубок эгаларининг кубоги 1/16 финал. «Утрехт» (Голландия)— «Динамо» (Киев) 2-тайм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Джаз шинавандаларига». 8.00 — Ишчи ёшлар учун. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 18.15 — «Саноатда тежамкорлик муаммолари». 18.45 — Болалар учун фильм. 19.10 — «Чорвачилик — зарбдор фронт». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Илҳом». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Дирижёр ҳикоя қилади». 21.30 — «Время». 22.05 — «Ягона сиёсий кун». 22.35 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.05 — Москва-II. 17.05 — Болалар учун фильм. 17.30 — Реклама. 17.45 — «Иқбол». 19.40 — Тошкент янгиликларри. 20.10 — «Ватандан узоқда». Бадиий фильм. 21.30 — Москва-II.

20 сентябрь, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — «Буратино кўргазмаси». 10.25 — Ҳужжатли фильмлар. 11.05 — «Ковпак ҳақида ўйлар». Бадиий фильм. 1-серия. 12.20 — Телефильм. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 15.40 — «Подмосковье қишлоқларининг бугунги ва эртанги куни». 16.10 — «Эртак ҳузурида меҳмонда». 18.00 — «Рус тили». 18.30 — Тележурнал. 19.00 — Халқ куйлари. 19.15— «Дунё воқеалари». 19.30 — «Вақт тақозоси». 20.15 — «Ковпак ҳақида ўйлар». Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Опера санъати усталари». 23.15 — Концерт. 00.05 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Тарих. 10.05 ва 13.10 — Инглиз тили. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. 11.35 ва 12.40 — Тарих. 12.05 — Г. Абашидзе поэзияси. 13.40 — Рус тасвирий санъати. 14.10 — География. 14.40 — «Тарих саҳифалари». 15.35 — Тележурнал. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Телефильм. 18.55 — «Мен кутаман». Телевизион бадиий фильм. 20.20 — Телефильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Фортепьяно куйлари. 8.00 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.10 — «Билим олиш ҳуқуқи». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Ҳужжатли фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ёшлик». 18.45 — Қўғирчоқ фильм. 19.00 — «Мусобақа — омма ижоди». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Бугун оламда нима гап?» 20.00 — «Ўсмир ва қонун». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Саодат» журнали саҳифаларида». 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 22.45 — Телефильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II. 17.05 — Болалар учун фильм. 17.15 — Телеспектакль. 18.25 — «Шаҳар романси». Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Теннис бўйича ўсмирларнинг V халқаро турнири. 20.50 — Телефильм. 21.00 — «Яхши кайфият хизмати». 21.30 — Москва-II.

21 сентябрь, шанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Илмий-оммабоп фильм. 10.00 — Актуал мавзуларда. 10.30 — «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». 11.00 — «Ковпак ҳақида ўйлар». Бадиий фильм. 2-серия. 12.15 — Концерт. 12.55 — Фильм-концерт. 13.25 — «Ўсимликлар олами». 14.10 — Тележурнал. 14.40 — «Камалак». 15.10 — «Дунё воқеалари». 15.25 — «Мўъжизасиз мўъжизалар». 16.25 — Болалар учун фильм. 18.35 — «Иқтисодий шарҳ». 19.05 — Енгил атлетика. СССР, АҚШ, Япония терма командаларининг матчи. 19.50 — Ю. А. Жуков суҳбати. 20.25 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Севги кунлари». Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — «Агар соғлом бўлай десанг». 9.30 — «Тонгги почта». 10.00 — Телефильм. 11.05 — «Ўқувчи галлакорлар». 11.20 — Концерт. 11.50 — «Саёҳатчилар клуби». 12.50 — Украина телевидениесининг программаси. 14.15 — Фильм-концерт. 14.45 — «Сен бўлмасанг, бошқа ким». Бадиий фильм. 16.00 — Телеочерк. 16.25 — Илмий-оммабоп фильм. 16.45 — Концерт. 18.05 — «Бизнинг хонадонимизда». 18.55 — Мультфильм. 19.15 — «Халқаро обзор». 19.30 — «Ерда, самода ва денгизда».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Джаз шинавандаларига». 8.00 — «Врач маслаҳати». 8.10 — Қишлоқ ёшлари учун. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Хотин-қизлар, сизлар учун. 9.00 — «Ҳужжатли кино экрани». 9.45 — «Ўзбекистон спорти». 10.15 — Концерт. 10.55 — «Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун». 11.30 — «Уч хил ўлчовдаги олам». Бадиий фильм. 17.20 — «Ёзувчилар — болаларга». 18.00 — «Алкоголизм билан кураш — ҳамманинг иши». 18.35 ва 19.45 — «Ягона, аҳил оилада...» 19.30 — «Ахборот». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Телевизион миниатюралар театри.

Тожикистон телевидениесининг программаси.

22 сентябрь, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — «Жонажон ўлка тароналари». 10.25 — «Спортлото»нинг 38-тиражи. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан». 12.05 — «Здоровье». 12.50 — Тонгги почта». 13.20 — Киножурнал. 13.35 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.35 — «Музикали киоск». 15.05 — Телеспектакль. 17.20 — «Чашмалар». 17.55 — «Саёҳатчилар клуби». 18.55 — Концерт. 19.05 — «Халқаро панорама». 19.50 — Мультфильм. 20.15 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00— Музикали интервью. 22.20 — Енгил атлетика. СССР, АҚШ, Япония терма командаларининг матчи. 23.20 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 23.35 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!». 9.15 — «Расмларда қуёш акси бор». 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — «Рус тили». 10.30 — Вертолёт спорти бўйича СССР чемпионати. 11.00 — Телефильм. 12.05 — «Эртак ҳузурида меҳмонда». 13.55 — «Ҳайвонот оламида». 14.55 — Киножурнал. 15.05 — Концерт. 15.50 — Мультфильм. 16.10 — «Дунё ва ёшлар». 16.45 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. 18.15 — «Виждон». Бадиий фильм. 4-серия. 19.30 — «Камалак». 20.00 — «Мухбирларимиз ҳикоя қилади». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Автокросс бўйича халқаро мусобақалар 21.30 — «Время». 22.05 —«Ишбилармон кишилар». Бадиий фильм. 23.25 — Футбол бўйича СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Музикали программа». 8.00 — «Истеъдод». 8.20 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 —«Қувноқ стартлар». 9.50 — «Биргаликда куйлаймиз». 10,05 — «Эрта қайтган турналар». Бадиий фильм. 11.40 — «Шахмат мактаби». 12.10 — Телевизион миниатюралар театри. 13.10 — «Пойтахтимиз меҳмонлари». 14.10 — Реклама. 17.35 — Мультфильм. 17.55 — «Бойчечак». 18.25 — Теннис бўйича ўсмирларнинг IV Халқаро турнири. 19.00 — Сиҳат-саломатлик. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Мультфильмлар. 20.00 — Фильм-концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Хирмонингизга барака». 21.10 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Тошкентнинг олтин кузи».

18.00 — **Қирғизистон телевидениесининг программаси.**

Р. 09454. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. ИНДЕКС 64583. А. — 211. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12